ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 143 (7143)
ИЮНИИН 18
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...жалшадай зунай амаралтые һайнаар эмхидхэхэ

...ветскэ ороной хүн бүхэн ажал... һуража мэргэжэл олохо, амар... гуухэ эрхэтэй гээшэ. Тэдэнэй ...эрхэнүүдыень манай ороной ...титуци дотор хуулита ёһоор ба...гданхай. Коммунистическэ ...н, советскэ правительство ажал...ай культурна ажаһуудал тухай, ...эй бэеын элүүр энхые хамгаал...хай үдэр бүриин анхарал орол...о гаргана. Манай ороной байгаа...эгээл гоё һайхан газарнуудта ...ар түхеэрэгдэһэн, культурна, ...инскэ хэрэгсэлнүүдээр хүсэд ...гдаһан хэды зуугаад курорт..., санаторинууд, амаралтын гэр... хүдэлмэрилнэ. Эдэ курортнууд ...н санаторинуудта ажалшад ама...ынгаа сагые хүхюутэй һайнаар ...гэнэ, хэрэгтэй медицинскэ ту...жа абана, бэе махабадаа ...һайжаруулна. Ажалшадай зу... амаралтые һайнаар эмхидхэхэ ...нэ ехэ мүнгэн зөөри гаргаша...ана.

...найшье республика дотор ажал...ай һайнаар амарха бүхы арга ...мжонууд бии. Республикым...гоё һайхан, минеральна уһаар ...газарнуудта курортнууд, мүн ...алтын байшангууд байгуулаг...ай. Аршан, Горячинск курорт...та, Киранай шабараар аргалал...газарта жэл бүри республикым... мүн хүршэ областьнуудһаашье ...эн хэды зуугаад ажалшад ...на. Энэ оной зунай амарал... сезониие угтуулан, Аршан, ...чинск курортнууд, «Учитель» ... амаралтын байшан һайн ...дхэл хэһэн байна. Жэшээлхэдэ, ...анай курортын зал, ниитын бай... гидролечебницэ капитальнаар ...барилагдаа, курортые бүри бол... түхэлтэй болгохо талаар ехэ... хүдэлмэри хэгдээ. Мүн эндэхи ...абариин ажахые хүгжөөлгэдэ ...рал хандуулагдажа, эртын ... таригдаа. Эндэ амарагшад ... һараһаа эртын овощёор хан...ана. Мүнөө республикымнай ку...нуудта Бурят-Монголой, мүн ...тска, Читын областьнуудһаа, ...ноярска хизаарһаа ерэһэн 500 ...у ажалшад амаржа байна.

...н манай республикын промыш...а предприятинуудай хүдэлмэри... албахаагшад, колхознигууд, ...оронойнгоо эгээл гоё һайхан бай...итай Крым болон Кавказай, мүн ...дшье курортнууд, санаторинууд...лоороо ошоно. Гадна, республи...най зарим аймагууд, колхозууд ...нгөө курортнууд ба амаралтын ...үүдтэй юм. Хойто-Байгалай ай...а зунай амаралтын газар Хаку...жэ нютагта түхеэрэгдэнхэй юм. ...энэ жэлдэ гурбан сезон соо ай...й эмхи зургаануудай, организа...удай хүдэлмэрилэгшэд, колхоз...уд амарха юм. Тэдэнэй һайнаар ...хын тула бүхы арга боломжо... байгуулагданхай. Нютагай ...амаралтын газарнууд Баргажа... Курумканай ба бусад аймагуу... колхозуудта бии.

...жалшад ганса курортнууд болон ...торинуудта ошожо амарна бэшэ, ...н амаралтынгаа үдэрнүүдые, ...хүдэлмэриингөө һүүлээр сүлөө...сагаа культурнаар үнгэргэхые ...нэ. Улан-Удэ городойхид парк, ...зон ба сквернүүдтэ, Ногоон арал ...усад гоё һайхан газарнуудта ...ю. Тиимэһээ парк болон сквер...эй хүдэлмэриие һайжаруулха ...а бодото анхарал хандуулха ...ала. Ажалшадай эндэ ерэжэ шэ...зетэ, журнал уншаха, домино, ...ар, даам болон бусад культурна ...сэлнүүдээр наадаха залнуудые ...аар түхеэрэхэ хэрэгтэй. Теэд, ...-Удын городской парк мүнөө ...эр хэрэгтэй юумээр хүсэд хан...агүй байһаар. Эндэ хүнэй һуу...ха һууринууд, унданай зүйлнүүдые наймаалха киоскнууд хүсэд түхеэрэгдээгүй, унданай зүйлнүүд худалдаанда тон хомор байна. Энэ талаар түмэрзамшадай амаралтын паркда илангаяа ехэ дутуунуудтай.

Амаралтын паркнуудта, садуудта кино, уранһайханай самодеятельностиин концерт харуулха, мүн эндэ ябуулагдаха ниитын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, лекци уншалга саг үргэлжэ эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Ажалшадай зунай амаралтые һайнаар эмхидхэлгэ предприяти, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, нютагай Соведүүдэй, элүүрые хамгаалха органуудай, профсоюзна ба бусад ниитын организацинуудай үүсхэл оролдолго гаргаһанһаа нилээд дулдыдаха байна. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ ажалшадай амаралтые эмхидхэлгэдэ горьтой дутагдалнууд бии байгаа. Эдэ дутагдалнууд мүнөөшье дабтагдажа байна. Июниин эхеэр городой ажалшад амаралтын нэгэ үдэр город шадархи Ногоон арал дээрэ амаралтаяа эмхитэйгээр үнгэргэхые хүсэжэ, тэндэ олоороо ошоһон байгаа. Теэд, Городской гүйсэдхэхэ комитет, автобусна управлени, худалдаа наймаанай организацинууд амаралтынгаа үдэрые үнгэргэлгэдэнь ажалшадта муугаар туһалаа. Ногоон арал хүрэтэр ажалшадые зөөхэ машинанууд үсөөн, мүн худалдаа наймаан, илангаяа элдэб янзын унданай зүйлнүүдые худалдалга муугаар эмхидхэгдэһэн байгаа.

Иимэ дутагдалнуудые саашадаа дабтажа болохогүй. Городой ажалшадые амаралтын үдэрнүүдтэ Ногоон арал, Дээдэ-Березовско хүрэтэр зөөхэ автобусуудай, машинануудай, мүн пароходуудай ябасые гуримшуулха шухала. Энэ хэрэгтэ Городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет, 3-дахи автотранспортна конторын, предприяти, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба профсоюзна организацинууд анхаралаа хандуулха ёһотой.

Зунай үедэ ябуулагдаха культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, уранһайханай самодеятельностиин кружогууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие культурын байшан, клубуудта үнгэргэлгөөр хизаарлаха бэшэ, харин парк, сквернүүдтэ ба ажалшадай амардаг бусад газарнуудта эмхидхэхэ ёһотой. Гэхэтэй хамта, хүдөө тосхонуудтахи ажалшад, илангаяа колхознигууд, малшад тухай ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Полевой стан, тракторна вагончигууд, малажалай фермэ, гүүртэнүүд дээрэ ажаллажа байгаа колхознигууд, механизаторнууд, малшадай культурна эрилтые гүйсэд хангаха, тэдээндэ лекци, элидхэл уншалга эмхидхэхэ, уранһайханай самодеятельностиин концерт, кино харуулгые эрид һайжаруулха хэрэгтэй.

Зунай үедэ спорт ба физкультурада ажалшадые олоор хабаадуулха, энэ хэрэгые улам хүгжөөхэ тушаа анхарал оролдолго гаргаха шухала. Мүн уһанда тамарха тусхай газарнуудые һайнаар түхеэрэхэ хэрэгтэй.

Худалдаа наймаанай организацинууд зунай үедэ ажалшадые хэрэгтэй бүхы юумэнүүдээрнь таһалгаряагүйгөөр хангаха уялгатай.

Ажалшадай зунай амаралтые һайнаар үнгэргэхэ бүхы арга боломжонууд хаа хаанагүй бии. Эдэ арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэжэ, ажалшадта сүлөөтэй сагаа хүхюутэй һайнаар үнгэргэхэ, тэдэнэй бэсын элүүрые һайжаруулгые хангаха гээшэ нютагай партийна, советскэ органуудай, профсоюзна, комсомольско, ажахын организацинуудай шухала уялга болоно.

КПСС-эй Обкомдо

...мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхын түлөө социалистическэ ...рысөө дэлгэрүүлэе гэжэ республикын бүхы колхозууд ...олон совхозуудай һаалишад, мал адуулагшадта түрүү һаалишад болон мал адуулагшадай хандалга тухай

..., мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэ... түлөө социалистическэ мүрысөө ...рүүлэе гэжэ республикын кол...д болон совхозуудай бүхы һаа...д, мал адуулагшадта республи...ка зүблөөндэ хабаадагша түрүү ...шад, мал адуулагшадай ханда... хандалгые КПСС-эй обком һай...а.

...лажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ...а түрүү һаалишад болон мал адуулагшадай хандалгые үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхэ, колхоз, совхоз бүхэндэ һү, мяха ехээр абадаг болохын түлөө социалистическэ уялгануудые нэмэжэ абхуулха гэжэ КПСС-эй айкомууд, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомууд ,колхоз, МТС болон совхозуудай партийна эхин организацинууд уялгалагдаа.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй СССР-тэ ерээд байлга

ТАШКЕНТ, июниин 15. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад мүнөөдэр самолёдоор Самарканд ошобо. Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Дж. Неруе үдэшэжэ ошолдобо.

Ажалшадай депутадуудай Самаркандска областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Р. С. Артыков, партиин областной комитедэй секретарь Н. Якубов, городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. С. Хамдамов, партиин городской комитедэй секретарь Р. И. Рахматов ба городой ажалшад ерэгшэдые Самаркандын аэродром дээрэ угтаа.

Дж. Нерудэ ба Индира Гандида сэсэгүүд барюулагдаа.

Индиин Премьер-Министр нэгэ хэдэн часай турша соо городой гоё һайханиие хаража ябаа. Тэрэ хадаа Улуг-Бекын обсерватори, Тимурын «Гур-Эмир» гэжэ гробница, Регистан гэжэ талмай дээрэхи эртэ урда сагай байшан хараа.

Дж. Неру Самаркандын промышленна болон культурна байгуулалтые ехэ һонирхожо хараба. Ябаһан бүхы замуудаарнь Премьер-Министрые городой ажаһуугшад халуунаар амаршалаа.

Ажалшадай депутадуудай Самаркандска областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Р. З. Артыков г-н Неругэй хүндэлэлдэ завтрак үгөө.

Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад үдын хойто тээ Самаркандһаа Ташкент бусаба.

Индиин Премьер-Министр Янги-Юльскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, хүдөө ажахын артелиин ажахые, колхознигуудай ажабайдалые, колхозно полинуудые һонирхон хараа. Колхознигууд Индиин айлшадые халуунаар амаршалһан байна.

Джавахарлал Неру һүүлээрнь Узбекскэ ССР-эй наукануудай Академидэ ошобо. Эндэ Академиин президент Т. З. Захидов түрүүтэй республикын эрдэмтэдтэй уулзаа. Дж. Неру ба тэрэнэй басаган Индира Гандида сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро ургамал сэсэгүүд барюулагдаба.

Наукануудай Академиин конференц-зал соо Т. З. Захидов Узбекистанай культурна ажабайдал тухай, узбекскэ эрдэмтэдэй ажал-ябуулга тухай хөөрэжэ үгөө.

Республика дотор 36 дээдэ һургуулинууд, хоёр университет, 100 шахуу научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд мүнөө бии гэжэ Т. З. Захидов мэдээсээ. Узбекскэ эрдэмтэд республикын арадай ажахые ба культурые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалжа, хлопководствын талаар шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Узбекскэ ССР-эй наукануудай Академиин президент Т. З. Захидовта ба хөөрэлдөөндэ хабаадаһан бусад эрдэмтэдтэ хандажа, Узбекистанай наукын хүгжэлтэ тухай мэдээсэлые ехэ һонирхолтойгоор шагнажа, энэ туйлаһан амжалтануудтатнай ехэ баяртайб гэжэ Джавахарлал Неру хэлэбэ.

— Хоёр ороной хоорондохи культурна харилсаан манда ехэ туһатай байха гэжэ һананаб, — гэжэ Дж. Неру мэдүүлбэ.

* * *

Мүнөөдэр Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ.

ТАШКЕНТ, июниин 16. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад мүнөөдэр үглөөгүүр Ташкентһээ шэнэ ба боро газар ашаглаха райондо самолёдоор ниидэжэ ошобо.

Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон аэродром дээрэ Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь А. И. Ниязов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, Узбекскэ ССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Г. С. Султанов, ниитын болон хэблэлэй түлөөлэгшэд айлшадые үдэшөө.

Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру аэродром дээрэ үгэ хэлээ.

ТАСС-эй уряалаар СССР-тэ айлшалан ерэһэн индийскэ журналистнууд Ташкентһээ шэнэ ба боро газар ашаглаха райондо мүнөөдэр самолёдоор тэрэшэлэн ниидэжэ ошобо.

АЛМА-АТА, июниин 16. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Ташкентһээ Алтайска хизаар ошохо замдаа Казахска ССР-эй столица Алма-Атада июниин 16-най үглөөгүүр ерэжэ бууба.

Городой хэдэн зуун ажалшад Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Казахска ССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон аэропортдо суглараба. Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшадые Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. А. Кунаев, Казахстанай компартиин ЦК-гэй секретарь Л. И. Брежнев, министрнүүд, олониитын ба хэблэлэй түлөөлэгшэд угтаа. Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Казахска ССР-эй гүрэнэй гимнүүд наадагдаба. Айлшадта эдир пионернүүд ургамал сэсэгүүдые барюулба.

Советскэ Казахстанай правительствын ба ажалшадай үмэнэһөө Джавахарлал Неруе Д. А. Кунаев амаршалба. Угтагшадта хандан харюу үгэ хэлэхэ зуураа, Дж. Неру халуунаар угтан абаһанайнь түлөө баясхалан хүргэбэ. Аэродромһоо город ошоһон харгыгаар, городой үйлсэнүүдээр ябахадань, Алма-Атын хэдэн арбаад мянган ажаһуугшад айлшадые халуунаар амаршалаа.

Джавахарлал Неругэй Алма-Атада ерэһэнтэй дашарамдуулан, Казахска ССР-эй правительство завтрак үгэбэ.

Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад Рубцовск (Алтай) ошохоор гараба.

Советскэ Союзда айлшалан ерэһэн индийскэ журналистнууд мүнөөдэр Алма-Атада тэрэшэлэн ерээд ябаба.

РУБЦОВСК, (Алтайска хизаар). июниин 16. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру, тэрэнэй басаган Индира Ганди ба тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр эндэ ерэбэ. Индиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон аэродром дээрэ Дж. Неруе Алтайска хизаарай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ К. Г. Пысин, КПСС-эй Алтайска крайкомой нэгэдэхи секретарь Н. И. Беляев, Рубцовско горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Л. Зибарев, олониитын түлөөлэгшэд угтаа.

Дж. Нерудэ ба Индира Гандида пионернүүд ургамал сэсэгүүдые барюулба.

Алтайска хизаарай ажалшадай үмэнэһөө Рубцовско горсоведэй түрүүлэгшэ В. Л. Зибарев Премьер-Министрые амаршалба. Тэрэ хадаа Дж. Неруе шэнэ газар ашаглажа байһан колхозууд болон совхозуудта ябажа харахыень уриба. Харюугайнгаа үгэ соо Дж. Неру халуунаар угтаһанайнь түлөө баясхалан хүргэбэ. Шэнэ ба боро газар ашаглаха программа тухай оло дахин дуулаа һэм, энээнһээ һургаал абажа болохо байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ Союзда айлшалжа ябаһан индийскэ журналистнууд мүнөөдэр мүн лэ эндэ ерэлсээ.

Индиин Республикын Премьер-Министр Дж. Неру, тэрээнтэй хамта ябагшад ба индийскэ журналистнууд тэрэ үдэртөө шэнэ газар дээрэ байгуулагдаһан «Курьинский» гэжэ таряанай совхоздо ошобо.

Совхозой конторын дэргэдэ сугларһан хүдэлмэришэд ба албахаагшад Индиин Премьер-Министрые баяртайгаар угтаба.

Совхозой директор И. Г. Никитинтэй хөөрэлдэхэ зуураа, Джавахарлал Неру хэдэ хэдэн асуудалнуудые асууба. Совхозой полинууд дээрэ уһалуури бии гү, совхозой хүдэлмэрилэгшэд үбэлдөө юу хэдэг бэ, совхоздо түрүүн ерэгшэд ямар эрхэ байдалда байгааб гэжэ тэрэ һонирхоно.

1954 оной хабар болотор совхозой газар бага ногоотой шэнэ газар байһан юм гэжэ совхозой директор И. Г. Никитин хөөрэжэ үгэбэ. Эндэ эгээн түрүүн 1954 оной мартын 17-до түрүүшын хүнүүд нүүжэ ерээ, тиигээд жэлэй эсэс тээшэ 20 мянган гектар шэнэ газар хахалагдажа, тэрэнэй 3 мянган гектар дээрэ тарилга хэгдэһэн байгаа. Совхоз 1955 оной ургасада хэрэгтэй үрэһэ хүрэнгөөр өөрыгөө хангахаһаа байтагай гүрэндэ 120 мянган пүүд шэниисэ тушааһан байна. Мүнөө жэлдэ совхоз 25 мянган гектар дээрэ тарилга хээд, гүрэндөө 2 миллион пүүд таряа тушаахаар бодомжолно. Ажахыда хамта дээрээ 16 миллион түхэриг мүнгэ гүрэн һомолоо гэжэ И. Г. Никитин саашань хэлэнэ. 1954 ондо 4 миллион түхэригэй продукци абтаа. Мүнөө жэлдэ совхоз 19 миллион түхэригэй продукци абахаар хараална. Энэ хадаа жэлэй дууһатар ажахы 7 миллион түхэригэй олзотой болохо гэжэ харуулна.

Джавахарлал Неру совхозой хүдэлмэришэдэй байрануудые хараа. Хүдөө ажахын машинануудые үзэхэ зуураа, Премьер-Министр комбайнуудай бүтээсээр, механизаторнуудай хүдэлмэриин эрхэ байдалаар һонирхоно. Һүүлээрнь Джавахарлал Неру совхозой полинуудта ошожо хараа. Ябахынгаа урда тээ Индиин Республикын Премьер-Министр совхозой коллективтэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Рубцовскын һуурин зон город бусажа ерэһэн Индиин Премьер-Министрые халуунаар амаршалаа.

Литовско, Латвийска, Эстонско ССР-нүүдэй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

РИГА, июниин 16. (ТАСС). Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын продукциие колхозуудай болон совхозуудай үйлэдбэрилгые, гүрэндэ тушаалгые ехэдхэхэ, колхознигуудай ажалта үдэртэ түлөөһые дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн Литовско, Латвийска ба Эстонско ССР-нүүдэй хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн мүнөөдэр дүүрээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр П. П. Лобановай элидхэлые мүнөөдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө. Латвийска ССР-эй Цесисскэ районой «Сарканайс Октобрис» гэжэ хүдөө ажахын артелиин түрүү гэшүүн нүхэр Фридихсон, Эстонско ССР-эй Эльваска районой «Валгута» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Эрм зүблөөндэ хабаадагшадай үмэнэ үгэ хэлэбэ.

Сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущев зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад Литовско, Латвийска ба Эстонско ССР-нүүдэй бүхы колхознигуудта, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаһан хандалга баталан абаба, Прибалтийска союзна республикануудай хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид ехээр хүгжөөхэ талаар 1955 ондо шиидхэхы амжалтануудые туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ тэдэниие уряалба.

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай 1955 оной июниин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Хабарай бүхы тарилга	Тэрэ тоодо: хартаабха	Тэрэ тоодо: овощь
Баунтын	113,8	97,7	80,0
Бичурын	95,5	71,7	51,5
Кабанскын	94,8	100,0	54,5
Яруунын	94,7	95,3	20,6
Б-Кударын	94,3	88,7	56,8
Түнхэнэй	93,2	99,8	75,4
Прибайкальска	91,9	103,2	55,5
Мухаршэбэрэй	91,0	63,7	60,6
Иволгын	90,7	93,4	56,1
Хэжэнгын	90,7	45,0	31,4
Курумканай	90,5	99,3	30,0
Тарбагатайн	90,0	102,9	51,3
Заиграйн	89,3	87,4	47,2
Хориин	89,1	79,5	52,3
Баргажанай	87,2	100,0	56,0
Кяхтын	86,7	59,3	48,7
Кударын	86,5	91,7	80,0
Ториин	86,6	87,0	55,0
Закаменай	81,5	94,7	62,8
Сэлэнгын	81,2	97,3	46,1
Зэдын	78,0	56,6	45,0

Новосибирск. Новосибирскэ ГЭС-эй барилгын талмайнууд олон километртэ харагдана. Обь мүрэн дээрэхи электростанциин барилга Баруун Сибириин ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай юм. Энэ станциин хүдэлхэдэ олон заводууд, шахтанууд, руднигууд электрын энерги абаха, хүршэ областьнуудай хүдөө ажахые электрификацилхын тула ехэ арга боломжо бии болохо байна.

Новосибирскэ ГЭС—гидротехническэ томо барилга мүн. Энэ жэлдэ барилгашад гол барилгада 130 мянган кубометр бетон табиха, 4 миллион шахуу кубометр газар малталгын хүдэлмэри дүүргэхэ болоно.

Жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн барилгын бүхы участогууд дээрэ дэлгэрээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Новосибирскэ ГЭС-эй байшан дорохи хонхорто хэгдэжэ байһан хүдэлмэриин юрэнхы түхэл.

ТАСС-эй фотохронико.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна Обществын Бурят-Монголой отделениин IV пленум

Июниин 15-да Улан-Удэ городто политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна Обществын Бурят-Монголой отделениин IV пленум болобо.

«Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэри тухай КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой V пленумэй ба «Знани» гэжэ Бүхэсоюзна Обществын ажал хүдэлмэри саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай Бүхэсоюзна обществын правлениин III пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай» элидхэлые партиин Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **Ц. О. Очиров** хэбэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна Общество хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ, манай ороной политическэ ба культурна ажабайдалда шухала үүргэ дүүргэдэг гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Обществын манай республиканска отделениин гэшүүд 1954 ондо 5 мянга тухай лекцинүүдые уншаа. 1955 ондо 2 мянга тухай лекци уншагдаа. КПСС-эй обкомой V пленумэй һүүлээрхи үе соо районно хэдэн шэнэ отделенинүүд бии болгогдоо. Гэбэшье, обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэриин хэмжээн культурна байгуулалтын ба ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ ехэ зорилгонуудые хангана гүй. Арад зоной ургажа байгаа политическэ ба культурна эрилтэнүүдһээ лекционно пропаганда гээгдэжэ ябана. Эгээл энээндэ Обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэриин гол дутагдал болоно. Зарим лекцинүүд идейно-политическэ ба научна талаараа бирагүйгөөр уншагдана. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүдөөгэй ажалшадай дунда тайлбарилан ойлгуулгада Обществын гэшүүд һулаар хабаадажа байна.

Обществын гэшүүдэй хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнуудай нэгэн—хүдөө ажахын ба промышленностиин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые согсолжо, олониитэ ажалшадай дунда дэлгэрүүлгэдэ эдэбхигүйгөөр хабаадалга болоно. Обществын зарим гэшүүд лекцинүүдээ аймагай, колхоз, МТС, совхозуудай шиидхэжэ байһан ажахын зорилгонуудтай холбоогүйгөөр уншадаг. Аймагай, колхозой ажабайдалдахи дутагдалнуудые, бэрхэшээлнүүдые обёоронгүй, тойроод гараха ябадал үзэгдэдэг. Гадна теоретическэ алдуутайгааршье лекци уншадаг ушарнууд бии. Обществын гэшүүд һүүлэй үедэ научно-атеистическэ темэнүүдээр, элүүр энхэ байдал тухай лекцинүүдые үсөөнөөр уншана.

Саашадаа элидхэлшэ Обществын республиканска, городской, районно, аймагуудай отделенинүүдэй хүдэлмэриие яажа һайжаруулха тухай дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ. Лекторскэ кадрнуудые шэлэн ололгодо, тэдэниие лекторскэ мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табиха, секцинүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэй гэбэ. Обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэриие бүхыдэнь һайжаруулха тушаа КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой V Пленумэй, Бүхэсоюзна обществын правлениин III Пленумэй шиидхэбэринүүдые яажа бодотоор дүүргэхэ асуудалнууд дээрэ элидхэлшэ тогтон хэлэбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ эхилбэ. Пленумэй гэшүүд, Обществын аймагуудай отделенинүүдэй түрүүлэгшэнэр Обществын хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые хэлэһэн үгэнүүд соогоо элирүүлбэ.

Түрүүлэн үгэ абажа хэлэһэн сэмбын фабрикын парторганизациин секретарь нүхэр **Суханова** республиканска Обществын отделениин хүдэлмэрилэгшэд манай фабрикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа хүнүүдые Обществын гэшүүд болгохо хүдэлмэри ябуулнагүй гэбэ. Зарим ушарта политическэ бага бэлэдхэлтэй лекторнүүдые эльгээдэг ушар үзэгдэнэ. Промышленностиин экономикоор, естественно-научна болон ниитэ-политическэ ба бусад асуудалнуудаар лекцинүүдые предприятинуудта уншадаг болоо һаа һайн һэн гэбэ.

—Обществын республиканска отделениин правлени лекци бэлэдхэхэдэ заабари, методическа туһаламжа үгэхэ хүдэлмэри эмхидхэнэгүй, уншагдаһан лекцинүүдые удхынь талаар саг үргэлжэ шалгажа үзэдэггүй, эгээл тэрээн дээрэһээ ямар нэгэн лекторэй алдуу хээ һаа, тэрээниинь хэдэн жэл соо суглаануудта дабтан дабтан хэлэжэ, Обществын гэшүүнэй лекци уншаха эдэбхиинь бууруулжархидаг,—гэжэ Обществын гэшүүн, филологическа наукануудай кандидат нүхэр **Хомонов** хэлэбэ.

Обществын республиканска отделениин правлениин гэшүүд, аппарадай хүдэлмэрилэгшэд холын аймагуудта ошожо, аймагай отделенинүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа бодото туһаламжа хүргэнэгүй,—гэжэ нүхэд **Башкуева, Белозоров, Цыренов** гэгшэд шүүмжэлбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй болон партиин Бурят-Монголой обкомой V пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, гэшүүдэйнгээ биледүүдые һэлгэжэ дүүргээбди. 100 шахуу гэшүүдые шэнээр абаабди, лекци уншаха талаар 100 гаран договор эмхи зургаануудтай, МТС, колхозуудтай баталагдаа. Дээдэ һургуулитай багшанар бултадаа шахуу Обществын гэшүүд болонхой, һүүлэй үедэ научно-атеистическэ пропаганда манай аймагта зарим тэды һайжаржа байна,—гэжэ Кяхтын отделениин харюусалгата секретарь нүхэр **Чуянов** хэлэбэ.—Манай отделениин секцинүүд үшөөл муугаар хүдэлнэ гэжэ мэдэрээд, республиканска отделени хүтэлбэрилгэеэ һайжаруулха зэргэтэй гэжэ тэмдэглэбэ.

—Манай республикын МТС бүхэндэ лекторскэ группанууд байгуулагданхай. Тиигэбэшье, хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэд һулаар хабаадалсана, эдэ группанууд аймагуудтахи Обществын отделенинүүдтэй холбоогүйгөөр хүдэлнэ гэжэ БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын хүдөө ажахын пропагандын управлениин начальник нүхэр **Дерюгина** хэлэбэ. Зооветинститудай багшанар, научна хүдэлмэрилэгшэд лекционно пропагандада һулаар хабаадалсана гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Обществын Түнхэнэй отделениин түрүүлэгшэ нүхэр **Пантелеев** политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй болон партиин Бурят-Монголой обкомой V пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, Обществын Түнхэнэй отделениин хэжэ байһан хүдэлмэри тухай тогтон хэлэбэ.

—Лекци уншаха талаар колхозуудтай договор хэхэ гэхэдэ колхозой правлениин түрүүлэгшэнэр арсадаг гэжэ зарим нүхэд эндэ хэлэнэ. Би тэрээниие ехэ гайханаб. Манай аймагай нэгэшье колхозой правлени отделенитэй договор баталхаяа арсадаггүй байна. Тиимэһээ бидэнэр мүнгэнэйнгөө түсэбые дүүргэхэ шадалтайбди. Мүнөө манай отделенидэ 56 гэшүүд бии. Тэдэнээ һаяын сагта 100 хүргэхэ аргатайбди. МТС, дунда һургуули бүхэндэ, больницада секцинүүдэй орондо багахан лекторскэ группануудые бидэнэр тогтоонхойбди. Научно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулхадамнай иимэ группанууд таарамжатай гэжэ манай дүй дүршэл харуулна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Обществын гэшүүдэй лекци уншадаг шадабаряа һайжаруулхын тулада лекци хайшан гэжэ бэлэдхэхэб, яажа удха һайнтайгаар, һонирхолтойгоор уншадаг болохоб гэхэ мэтын методическа асуудалнуудаар статья болон брошюрануудые өөһэдынгөө хүсөөр зохёогоод хэблэжэ, аймагуудта эльгээхэ аргатайбди гэжэ правлениин түрүүлэгшын орлогшо, пединститудай доцент, түүхын наукануудай кандидат **Тюшев** хэлэбэ. Обществын гэшүүд лекци уншахада али нэгэнэйнгээ лекцидэ байжа, бэе бэеэ шагнаха, һүүлээрнь һанамжаяа хэлэхэ хэрэг эмхидхэгдэнэгүй. Эрхим һайн лекторнүүдээ урмашуулнагүйбди. Арад зоной дунда лекци уншадаг ниитын, советскэ, профсоюзна, комсомольско организацинуудтай лекци уншаха талаар методическа хүдэлмэри сугтаа үнгэргэхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэриин мүнөө хүрэтэр һайжараагүй байһан шалтагаануудай нэгэниинь хадаа тэрэнэй түрүүлэгшэ профессор Филипповэй, тэрэнэй орлогшонор нүхэд Тюшев ба Кузичев гэгшэдэй бүхы хүсэеэ гаргангүй, отделениин хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилжэ байһанһаа болоно гэжэ түүхын наукануудай кандидат нүхэр **Тышкилов** тэмдэглэбэ. Манай обществын гэшүүд зарим шухала асуудалнуудаар брошюра бэшэхэ хүсэд бэлэдхэлтэй юм. Теэд нэгэшье брошюра хэблэгдэжэ гаргагдадаггүй. Шухала темэнүүдээр брошюрануудые гаргаха хэрэгтэй гэжэ тэрэ дурадхаба.

Пленумдэ үгэ хэлэһэн нүхэд **Кузичев,** республиканска отделениин харюусалгата секретарь **Матвеев** гэгшэд олонхи секцинүүд ехэ муугаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглээд, обществын мүнгэнэй хэрэгые, тоо бүридхэлые һайжаруулха тухай тогтон хэлэбэд.

Хүн зоной дунда научно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие Обществын Бурят-Монголой отделениин һайжаруулха хэмжээ хараалһан тогтоол политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Обществын Бурят-Монголой отделениин IV Пленум баталан абаа.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Бурят-Монголой отделениин ээлжээтэ конференци энэ оной сентябриин 17-до зарлаха гэжэ пленум тогтообо.

Силоснэ барилгын һара

Силоснэ барилгын һара хахадлажа байна, хүдэлмэреэ шамдуулая!

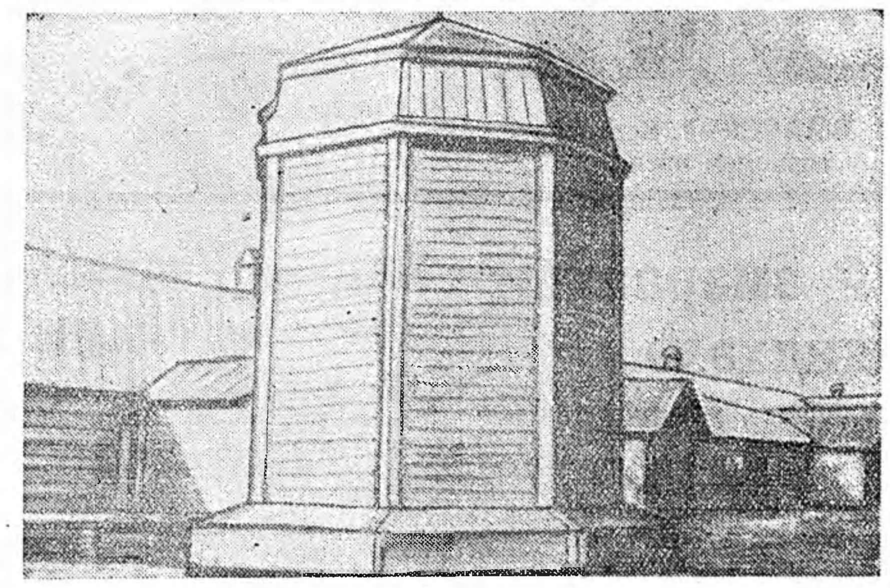

Энэ жэлдэ Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо силоснэ 13 набтар башни баригдахань. Мүнөө племенной үнеэдэй фермэдэ хоёр башни баригдажа дүүрээд, үшөө хоёр башниин һуури татагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: племенной үнеэдэй фермэ дээрэ баригдаһан силоснэ башни.

К. Халтановай фото.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ

Мүнөө жэл манай колхоз 320 гектар талмайда кукуруза таржа, энэ культурын үндэр ургаса хуряаха зорилгоор түрүүшын үдэрһөө тарилгадаа харууһалга эмхидхэжэ байна. 210 гектар уһалууриин газарта таригдаһан кукурузынгаа полинуудые хоёр дахин уһалжа дүүргээбди.

Теэд силоснэ барилганууднай холо дутуу. Энэ ушарһаа Гашейн МТС-эйхидэй уряагаар социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, силоснэ барилгануудые хурдан темпээр ябуулха гэжэ шиидээбди. Тиин, энэ һара соо 3444 тонно силосэй багтаха траншейнүүдые барихамнай. Мүнөө дээрээ 500 тонно силосэй орохо 3 траншей бэлэн болоод байна.

Траншейнүүдые малталгада МТС-эй экскаватор, 35 колхознигууд болон механизаторнууд хүдэлнэ. Траншейнүүдые ханалхын тула 280 кубометр модон, 120 кубометр шулуун, тэрэшэлэн 8 тонно цемент бэлэдхэгдээ.

Ниитынгээ малые шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангабал, манай колхоз КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые болзорһоонь 2—3 жэлээр урид дүүргэхэ аргатай. 8 һарын туршада колхоз дотор һаамхай үнеэн бүриһөө 400 литр һүн һаагдаа. Тиихэдэ колхозоймнай түрүү һаалишад Дулма Гармаева —1006, Цыпилма Доржиева 820 литр һү үнеэн бүриһөө һааһан байна.

Колхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадажа, һаалишад Д. Гармаева, Ц. Доржиева ба бусад энэ жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1500 литр хүрэтэр һү һааха уялгануудые абаа. Тэдэнэр абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэнь найдамтай.

Мүнөө малай үүлтэр һайжаруулха, тоо толгойень олошоруулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал бүхы колхознигуудаймнай зүгһөө хандуулагдана. Энэ хабарһаа хойшо эхэ малайнгаа 100 толгой бүриһөө 92 тугал, 51 хурьга абаһан байнабди. Мүнөө жэл зуун эхэ хонин бүриин 110 хурьга хүрэтэр абахаар хүлеэгдэнэ. Тиимэһээ бидэнэр хонидоо һубайруулхагүйн түлөө тэмсэхэ зорилготой байнабди.

Ороһо тарянай баян ургаса хуряажа, малай ашаг шэмэ ехэдхэхэ асуудал манай бүхы колхознигуудай тон шухала зорилгонуудай нэгэниинь болонхой.

Б. Юмсунов, Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

60 хүн зургаан хүрзэтэй ажаллаба

Иволгын аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхоз һү ехээр үгэдэг үнеэдтэй аад, шэмэтэ тэжээлээр жэл бүри дутадаг юм. Тиимэһээ тэжээлэй бусад культуранууднһаа гадна мүнөө жэл 100-гаад гектарта кукуруза таряа. Тэрэнэйнь гарасашье яһала һайн. Теэд колхозой правлени, илангаяа тус асуудалаар тусхай даалгабаритай МТФ-е даагша нүхэр Седунов силоснэ барилгын хүдэлмэриие гайхалтай муугаар эмхидхэнэ.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Улан-Удэһээ шефүүдынь олохон хүдэлмэришэдые эльгээһэн байгаа. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Королев энээн тухай мэдэжэ байһан, зэр зэмсэгээр гүйсэд хангахабди гэжэ найдуулһан аад, 60 хүнэй ерэхэдэ, 6 хүрзэтэй угтаба. Тиимэһээ тэдэ 60 хүн үглөөнэй 8 часһаа үдэшын 5 час хүрэтэр арайхан гэжэ 30—40 кубометр шорой малтаба. Иимэ эмхи муутай дээрэһээ тус колхоздо силоснэ барилга ехээр унжагайража, 500 тоннын силоснэ траншейнүүдые шэнээр бариха ёһотой аад, мүнөө нэгэшье траншей гүйсэд бүтээгээдүй байна.

Мүнөө бүхы республика доторнай ябажа байгаа силоснэ барилгын һарада колхоз үнэндөө оролсоодүй байһаар.

Р. Цыренов.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэбди

Партиин ЦК-гэй январска пле[...]мэй тогтоолые дүүргэлтэ [...]гон Сэлэнгын аймагай Х[...] партс'ездын нэрэмжэтэ колхоз[...]нөө жэлдэ горьтойхон талмай [...]рэ кукуруза таряа. Энэ культ[...] һайнаар ургуулаад, силос бо[...] дарахын тула тус колхоз арбан [...]бан таһалгатай, 800 тонно сило[...] багтаха траншей шэнээр барих[...] сэбтэй.

Силоснэ барилга хэхэ хэрэг[...] колхозуудые шефтээ абаһан [...] мышленна предприятинууд тус[...] үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Манай па[...] возо-вагонно заводой найман [...]һөө бүридэһэн нэгэ бригада энэ [...]хоздо хүдэлмэрилнэ.

Сэлэнгын МТС-эй механиза[...]нууд траншейн нүхые үни хада[...] скаватораар малтажа бэлэн бол[...] Бидэ мүнөө шулуу, модо, барил[...] хэрэгтэй цемент, элһэ бэлэд[...]зөөжэ байнабди. Энэ траншей ха[...]хын тула 500 кубическа метр шул[...] хэрэгтэй. Тэрэнэй 380 кубическа [...]рыень траншейн баригдаха газ[...] зөөгөөбди. Тиихэдэ цемент, [...] модо гэхэ мэтын материалнууд [...]та бии.

Бригадымнай зарим хүнүүд тр[...]шейн таһалгануудые ханалжа [...]лээ. Нэгэ таһалга ханалагдажа, [...]ментээр оёорлогдожо июниин [...]дэ дүүргэгдэһэн байна.

Мухаршэбэрэй аймагай Гаш[...] МТС-эй механизаторнуудай, МТС[...] харьяата колхозуудай гэшүүдэй [...]публикын хүдөө ажахын бүхы [...]дэлмэришэдтэ хандаһан Ханда[...] манай бригадынхид халуунаар [...]жэнэ. Манай бригадын гэшүүд [...]хэһэн хүдэлмэреэ үшөө бага [...]тоолоно. Энэ траншейе тон һ[...] барижа дүүргэхын тулада бриг[...] гэшүүдэй дунда социалистическ[...]рысөөн эмхидхэгдээ.

Силос дараха барилгые түрг[...]ба һайн шанартайгаар дүүргэх[...]рэгтэй байһаниие мэдэрэн, м[...] бригадын гэшүүд барилгада ду[...]дажа байһан 120 кубическа [...] шулууе ойрын 2—3 хоногой турш[...] бэлэдхэжэ, барилгын газарта зө[...] дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Тиих[...] июниин 20 болотор 800 тонно с[...]сэй багтаха энэ траншейе хана[...] цементээр оёорложо дүүргэхэ у[...] абаба. Абаһан энэ уялгаяа м[...] бригадынхид заатагүй дүүр[...] байна.

Н. Кисе[...] ПВЗ-гэй хүдэлмэриш[...]

Барилгада эхэнэрнүү[...] олоороо хабаадалсана

Кударын аймагай Ранжуровай [...]рэмжэтэ колхоздо, гашейнх[...] уряагаар, силоснэ барилгын хү[...]мэри үргэн далайсатайгаар ябу[...]дажа байна. Мүнөө хамта 3 мя[...] тонныи багтаамжатай 10 гаран т[...]шей малтагдаад, ханалагдажа б[...]хай. Силоснэ траншейнүүдые ха[...]хын тулада 1500 шахуу кубо[...] шулуун бэлдэгдээ.

Мүнөө барилга дээрэ хамта [...]яад хүн ажаллажа байна. Тэд[...] олонхидынь эхэнэрнүүд юм. Сил[...] траншейнүүдые шулуугаар хан[...] хүдэлмэридэ эхэнэрнүүд эрэшүү[...] дутуугүйгөөр, бүтээсэ ехэтэй [...] ажаллана.

С. Тахано[...]

ҺАЙШААЛТАЙ УУСХЭЛ

Бурят-Монголой автономно республикын губи талануул уужам, байгаалиин эрхэ байдал олон янзын юм. Үргэн ехэ бэлшээриин газарнуудтай, саһа багатай үбэл, нарата сэлмэг үдэрнүүдээр элбэг нютагта малажал, илангаяа нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилхэдэ ехэ таарамжатай зохид юм.

Малажал хадаа республикын хүдөө ажахын эгээн шухала ба олзо ехэтэй һалбаринь мүн болоно. Ойрын 5—6 жэлэй туршада хонидой тоо толгой 2,5—3 дахин олон болохо, мүн һаамхай үнеэд олошорхо юм.

Мүнөө эндэхи хүдөөгэй ажалшадай 50 шахуу процентнь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ, ойрын жэлнүүдтэ энэ процент 80 хүрэтэр ургаха юм. Нёдондо жэл 2 мянга гаран гэр бүлэ колхозуудта саг үргэлжэ ажаллахаар гараһан байгаа. Һаяшаг комсомолой уряагаар мянга шахуу залуу хүбүүд, басагад малажал дээрэ хүдэлхэеэ гараа. Тэдэнэй олонхинь республикын томо предприятинуудһаа: Улан-Удын паровозо-вагонно завод болон мяха-консервын комбинадһаа, мүн бусад городууд болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудһаа ошоһон байна.

Республикын малшадай ажалайнь эрхэ байдал нилээд ондоохон юм. Дунда зэргын колхоздо 10—15 мянган толгой мал бии. Тэдэнь 25—30 гүүртэ болон отаранууд боложо һаланхай, тиихэдэ, зарим колхозууд 70 гаран гүүртэтэй байха юм. Эдэнь булта тооной колхозой центрһээ 50—80 километрын холо газарта байдаг, гүүртэ, отара бүхэндэ 3-һаа арба хүрэтэр малшад хүдэлмэрилдэг байна.

Иимэ үсөөнөөр бүлэг боложо таһаршаһан колхознигуудай дунда саг үргэлжын политическэ болон культурна хүдэлмэри эмхидхэхэ гээшэ амар хэрэг бэшэ юм. Эгээл энэ ушарһаа боложо урдань отаранууд болон гүүртэнүүдтэ ажаллажа байһан зарим колхознигууд бүхэли жэл соо лекци болон элидхэлшье шагнадаггүй, газетэ уншаха, радио шагнаха аргагүйдэдэг, агитаторнуудые хаа яа харадаг байгаа. Иимэ байдал 1954 он болотор үргэлжэлжэ, энээнһээ хахасаха арга олдоо һэн. Колхозууд культбазануудые барижа эхилээ.

Энэ хэрэгтэ эгээн түрүүн СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Мункожаповай хүтэлбэрилдэг Сэлэнгын аймагай колхоз үүсхэл гаргаһан байгаа. Энэ хадаа 20 мянга шахуу толгой малтай, томохон колхозуудай нэгэниинь юм. 50-яад газар нютагуудаар байралдаг фермэ болон отаранuудта бүхы колхознигуудай 60 процентнь ажалладаг. Тэдэнэй дунда ябуулагдаха хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада партийна эхин организаци болон колхозой правлени 7 культбаза эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Нэгэ культбаза ойро тойронхи гурба—дүрбэн километрын газарта оршодог таба, зургаан отара болон гүүртэнүүдые хангадаг байна.

Хонидой табан отара болон һаамхай үнеэдэй хоёр гүүртын һууридаг Түхүм гэжэ нютагтахи культбазые абаад үзэе. Эндэ малшадай ажаһууха 16 шэнэ гэр баригданхай, улаан булан, бани болон шухала хэрэгтэй эд бараа наймаалха палатка бии юм. Колхозой центрһээ холо ажаһуудаг ба ажалладаг хүнүүдые хангадаг эдэ барилгануудай ямар ехэ удхашанартай байһан тухай хэлээдшье яалтайб.

Эндэхи улаан булан зохид, дулаан байра соо түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь һайн мебель, радиоприёмник тодхогдонхой, газетэ, журналнууд, нүүдэл библиотечкэ, шатар даам ба хүгжэмэй инструментнүүд бии.

Культбазануудые малшадай дунда үнгэргэхэ ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин гол гуламта болгохын зорилгоор колхозой партийна организаци эрхим һайн эдэбхитэдые шэлэн абажа, культбаза бүхэниие даалгаһан байна. Партбюро культбаза бүхэнэй хүдэлмэриие һара бүри түсэблэдэг ба тэрэнэй дүүргэлтые шалгадаг. Үбэлэй үедэ энэ культбазада 7 лекци болон элидхэлнүүд уншагдаа. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ зорилгоор бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдана. Ханын газетэ гаргагдадаг, мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдодог, мүн урдань эмхидхэгдэжэ шадагдахагүй байһан зооветеринарна һуралсал һайжаруулагдаһан байгаа. Колхозой болон аймагай хүтэлбэрилэгшэд культбазануудта үнгэргэгдэдэг үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ үгэ хэлэдэг болоо. Нүүдэл кино хирэ хирэ болоод лэ ерэдэг. Тиимэһээ холыншье гүүртэ, отаранuудта колхозой центрынхиһээ дутуугүй һайн хүдэлмэри ябуулагдадаг болоо. Колхознигууд энэ ушарые ехэ һайшаажа, үндэр сэгнэлтэ үгэнэ. Тэдэнэй хэлэдэгэй ёһоор, культбазанууд хадаа малшадай сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ эгээн һайн газар ба түрүү дүй дүршэлые шудалалгын ёһотой һургуули болоо.

Партиин обком культбазануудые барилгын дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада партиин айкомуудай секретарьнуудай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаа зарлаһан байгаа. Энэ суглаан дээрэ партиин Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр Семеновой хэлэһэн үгэ сугларгашадай анхарал хандуулаа. Тэрэ иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэнэр урдань малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай оло дахин хэлсэдэг байгаабди, энээн тухай хэдэн арбаад тогтоолшье абаһан байхабди, теэд энэ хэрэгнай культбазануудые байгуулаагүйдэмнай урагшаа ябадаггүй байгаа».

Партиин Хэжэнгын айком нёдондо жэлэй эсэс багта колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудые Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо экскурсяар эльгээгээ һэн. Тэдэнэр культбазын хүдэлмэритэй танилсаад, культбазануудые шадаал һаа түргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ шиидээ. Удааншьегүй аймагуудай колхозуудта 11 кульбаза эмхидхэгдэһэн байгаа.

Культбазануудай байгуулагдахатай хамта малажал дээрэ партийна болон комсомольско группануудые эмхидхэхэ аргын олдоһон ушар тон шухала болоно. Урдань коммунистнууд болон комсомолецууд ондо ондоо гүүртэ, отаранuудта ажаллахадаа бэе бэеһээнь холо байгаа бшуу. Харин мүнөө ганса Хэжэнгын аймагта 16 партийна ба 11 партийно-комсомольско группанууд шэнээр эмхидхэгдэһэн байна. Мүнөө республика дотор 300 культбазанууд эмхидхэгдэнхэй, үшөө мянга шахуу культбазанууд байгуулагдаха юм. Ойрын 2 жэлэй туршада энэ зорилго бэелүүлэгдэхэ байна.

Хүдөөгэй ажалшадай дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ партийна организацинуудай анхаралаа ехээр табидаг болоһониинь элеэр харагдана. Мүнөө аймагуудта 400 гаран клубууд болон уншалгын гэрнүүд, 166 библиотекэнүүд бии. 1955 оной эхин багаархи мэдээгээр республикын 242 колхозуудай 215-ниинь радиофикацилагданхай, 2 мянган радиоприёмнигууд малажалай фермэнүүдтэ тодхогдонхой. Кино харуулга һайжаруулагдажа байна. 1953 ондо нютаг бүхэндэ һара соо 5 дахин кино харуулагдадаг байһан һаа, үнгэрһэн жэлдэ — 7-дахин харуулагдаһан байха юм. Фермэнүүд болон гүүртэнүүдтэ 1953 ондо оройдоо 870 киносеанс табигдаһан байһан һаа, нёдондо 3515 киносеанс табигдаа.

Колхознигуудые культурна талаарнь хангалгада нүүдэл драматическа театр, мүн хатар ба дуунай ансамбль ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр аймаг бүхэндэ ябажа 430 концерт табижа, 70 мянган шахуу колхознигуудта харуулһан байгаа.

Культурна ба политическэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэһэн колхозуудай тоо олошоржо байнхай. Энэ талаар Тельманэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ һайшаалтай юумэ бии. Эндэ 400 хүнэй һууха харалгын залтай, библиотекэтэй ба уншалгын залтай клуб бии юм. Клубайнь байшан ууралаар дулаасуулагдадаг, электрын галтай, киноустановкотой, радиоузелтай юм, эдэнь ойро тойроной һуурин газарнууд болон малажалай фермэнүүдые хангалсадаг байна. Тус клубта [...] соо 10—12 дахин кинофильм[...] харуулагдадаг, уранһайханай [...] деятельностиин хүсөөр 2—3 [...] концерт табигдадаг байна. Кл[...] дэргэдэ зарим областной музей[...]һээ дутахагүй хизаар ороноо [...]лэлгын музей бии юм. Респуб[...] дотор дайралдадаг бүхы адаг[...] амитад болон шубуудай экспона[...] тэндэнь бии. Мүн хаанта засага[...]ын ба мүнөө үеын бурядуудай [...] байдал эндэ һайнаар харуула[...]хай. Музей соо юун бииб булта [...]хознигуудай гараар хэгдэһэн [...] Колхознигууд музейдээ ехэ дур[...] тэрээгээрээ омогорхолог ба с[...]гэлжэ шэнэ экспонадуудые ору[...] байдаг.

Республикын колхозуул 1954 [...]гүрэндэ 1953 онойхиһоо мяха [...]хин, һү 25 процент ехээр туша[...] байна. Ажахын энэ жэлэй 6 һ[...] туршада үнеэдһээ һү һаалга нёд[...] жэлэй энэ үеынхиһээ 38 про[...] ехэ болоһон байна. Малажалай [...]рануудые барилга нилээд һайж[...]хай. Урдань барилганууд [...]гаар хэгдэдэгшье һаа, хаанаш[...]рэдэггүй байгаа. Харин нёдондо [...] 400 гаран типовой байранууд б[...]дажа ашаглалгада тушаагдаа, [...] мүнөө үшөө 300 шахуу байра[...] баригдажа дүүргэгдэхэеэ байна.

Партийна организацинуудай [...]хын асуудалнуудые полити[...] хүдэлмэритэй зүбөөр зохилду[...] табижа шадаа һаань, республ[...] арадай ажахын гол һалбари[...] ажал түргэнөөр хүгжэхэ байһа[...] дамжаггүй.

В. АНИСИМОВ.

«Партийная жизнь» журналай 9-дэхи номер[...] абта[...]

КУКУРУЗЫН УРГАСЫЕ САГ СООНЬ, ҺАЙНААР ХАРУУҺАЛХА

★

он нүхэнүүдтэ кукурузын рассада һуулгагдана

ТАУРОВО. Энэ жэлдэ манай эй механизаторнууд колхозни- ай хамта 779 гектар кукуруза а, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн . Үнгэрэгшэ үбэл, хабартаа по- д дээрээ саһа, һайрамай уһа ноной, газарай хүрьһэндэ шииг һайнаар бариһанай ашаар, узын эшэнүүд саг болзортоо , жэгдэ һайнаар ургажа бай- рүүшээр таригдаһан кукурузын уд 2—3 намаатай боложо байн- Кукурузын полинуудай ехэнхи борнойлогдоо.

линай нэрэмжэтэ колхозой ку- а ургуулха звеногойхид эшэ- й гараагүй нүхэнүүдтэ кукуру- рассадануудые һуулгажа байна. олхоздо энэ хүдэлмэри захал- 3 хоноо. Мүн «Заветы Ильича» хооһоор үлэшэһэн нүхэнүүдтэ дануудые һуулгажа захалба. үдэлмэри аймагай бусад колхо- а һаяын үдэрнүүдтэ захалхань. дануудай дутамаг аад, хооһон үүдэй олон байһан газарта ку- ын ургажа захалһан үрэһэнүү- рнха байнабди.

зын үдэрнүүдтэ кукурузынгаа уудай ряд хоорондын газарнуу- льтиватораар элдүүрилжэ за- мнай. Энэ хүдэлмэридэ культи- шагтагалһан 17 трактор табиг- түрүүшын ряд хоорондын эл- лгэ богонихон болзорто дүүр- ээр хараалагдана. Бүхы поли- а утааша, хүндэлөөшэнь маши- хүсөөр элдүүрилхэбди. По- дта нютагай болон минераль- гжүүлгэнүүдээр нэмэлтэ тэ- хэрэгтэй соогоо оруулагдаха. нэ манай МТС-эй механиза- уд, мэргэжэлтэд болон колхоз- д кукурузын гектар бүхэнһөө центнерһээ доошо бэшэ силостэ агдаха ногоо, 25—30 центнер- оошо бэшэ эдеэшэнтэһэн буур- ые хуряахын түлөө шангаар жэ байна.

П. Фомин, Прибайкальска аймагай Итанцын МТС-эй главна агроном.

хоорондын газарые дүүрилжэ захалба

ТРОПАВЛОВКА. (**Телефоноор** а). Энэ жэлдэ Зэдын аймагай зууд түсэбөө 500 гектараар эн, хамта 3 мянга гаран гек- кукуруза таряа. Кукурузын үдэй газарһаа бултайжа гара- рда тээ хэрэгтэй газарнуудта борнойгоор борнойлогдоо Мүнөө бүхы полинууд дээрэ ку- ын эшэнүүд квадрадууд болон рэн ургажа байна. Эшэнүүдэй а байха үедэ «зиг-заг» борной- борнойлогдожо, ряд хоорондын ай хүрьһэн зөөлэрүүлэгдээ. эйн МТС-эй механизаторнууд ата колхозуудайнгаа кукуру- олинууд дээрэ 1200 гектар га- орнойлоод байна.

И. Яхно.

★ ★

Тарилгын хойноһоо һайнаар харууһалха

Сүхын МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө жэлдэ мянга гаран гектарта кукуруза тариһан байна. Кукурузын һайн ургаса абахын тула агротехническэ заабариин ёһоор харууһалга хэхэ хэрэгтэй. Теэд тус МТС-эй харьяата Маленковой, Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозуудта тарилгын хойноһоо харууһалга муугаар эмхидхэгдэнэ. Маленковой нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ хабар 630 гектарта кукуруза таряа. Кукуруза тариһан зарим участогуудта бороогой ороһоной һүүлээр газарай хүрьһэн хальһатажа, хатуу болоо. «Энээхэн участогта борнойлго хэхээр болоо. Газарай хүрьһэнэй дээгүүрээ хальһатаад байһан газарта кукурузын эшэнүүдэй гараса һаатана. Эндэтнай буртаг ногоон элбэгээр ургаа» гэхэдэ колхозой таряанажалай 1-дэхи бригадын бригадир Дамдин Цоктоев иигэжэ хэлээ һэн:

—МТС-эй главна агроном борнойлхо гэһэн захиралта үгөөгүй. Өөһэдөө мэдээд, энэ хүдэлмэриие ябуулхаяа айнабди.

Иигэжэ Дамдин Цоктоев борнойлго эхилэнгүй, ахалагша агрономой захиралта хүлеэжэ байхань тон буруу. Мүн мүнөө үедэ агроном хиналта шалгалта хэнгүй һууха гэжэ яадаг юм? Үдэр бүри кукуруза тариһан участогуудаа шалгажа үзэжэ байха, тиигээд тарилгын хойноһоо таарамжатай сагтань харууһалга эмхидхэхэ хэрэгтэй. Энэ бригадын тариһан зарим участогуудай борнойлго хэгдэһэн газарнуудта кукуруза түргэнөөр бултайжа гараа һэн. Теэд борнойлһоной һүүлээр кукурузын эшэнүүдэй жэгдэрэн ургаад байхада хооһон үлэһэн нүхэнүүдтэ эшэнүүдые хүсэлдүүлжэ таряагүй. Иигэжэ эндэхи бригадынхид, мүн МТС-эй 1-дэхи тракторна бригадын механизаторнууд ургасын гарасые өөһэдөө һаатуулна гээшэ.

Энэ колхозой нүхэр Буянтуевай хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригадын полинууд дээрэ 100 гаран гектарта таригдаһан кукуруза һайнаар ургажа байна. Тэндэ зүб квадрадууд ногооров харагдана. Иимэ участогта түбхын түрүүндэ ряд хоорондын элдүүрилгэ саг болзортонь хүндэлөөшэнь хэхэ ёһотой байгаа. Түрүүшын культиваци хүндэлөөшэнь хэхэдээ һая гаража байһан ургамалые шоройгоор булажа болохогүй. Энэ зорилгоор нүхэн бүхэнһөө 15 сантиметр зайтайгаар культивацилха ушартай. Гэбэшье, 3-дахи бригадын механизаторнууд мууса тааруулагдаһан культиватораар элдүүрилжэ, зарим газарта һаяхан бултайжа байһан кукурузын эшэнүүдые шоройгоор булажархёо.

Ганса Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, мүн МТС-эй харьяата Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозуудта кукурузын тарилгын хойноһоо харууһалга хэхэдээ агротехникын заабариие наринаар сахинагүй. Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо МТС-эй 6-дахи тракторна бригадын механизаторнууд кукурузын полинууд дээрэ борнойлго ба ряд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ байна. Тракторист Анатолий Донник, прицепщик Андрей Орлов гэгшэд үглөөнһөө эхилжэ борнойлго хэжэ байдаг. Харин агротехническэ заабариин ёһоор үдэрэй наранда борнойлхо хэрэгтэй байгаа. Яахадааб гэхэдэ, үглөөгүүр борнойлходо ургамал бэлээр гэмтэдэг, хухардаг байна.

Кукурузын ургамалые шэнгэрүүлхэ хүдэлмэри МТС-эй харьяата алишье колхоздо эхилээдүй. Теэд кукурузын олохон участогуудта, иланганя гараар тариһан газарта нэгэ нүхэн сооһоо 3—4 эшэнүүд бултайжа гараад, 3—4 набшаһатай боложо байна. Тиимэ эшэнүүдые саг соонь шэнгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Кукурузын эшэнүүдые шэнгэрүүлһэнэй һүүлээр тарилгада нэмэлтэ тэжээл оруулха хэрэгтэй байдаг. Гэбэшье, МТС-эй харьяата колхозууд кукурузада нэмэлтэ тэжээл оруулхын тулада нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэнэгүй. Ядахын сагта малайнгаа наг шэбхэ, пеэшэнэйнгээ үнэһэ, шубуудайнгаа аргал суглуулнагүй.

Эндэхи колхозуудта кукурузын тарилгада харууһанай муугаар эмхидхэгдэһэндэ нэн түрүүн МТС-эй главна агроном нүхэр Николаев, тэрэшэлэн МТС-һээ колхозуудта ажалладаг агрономууд пүхэд Горбунов, Дубинина гэгшэд ехэхэн зэмэтэй, гээшэ. Эдэнэр хадаа тарилгын хойноһоо харууһалга хэхэдээ агротехникын заабариие хазагайруулдаг баримтануудтай эбсэдэг заншалтай.

Кукурузын баян ургаса хуряажа, адуу малаа тэжээлээр хүсэд хангахын түлөө энэ культурые гансал ехэ талмай дээрэ таряад дүүрэхэ бэшэ, мүн тариһанайнгаа һүүлээр ургасын хойноһоо эрхим һайн харууһалга эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Б. Ширеторов, манай корр.

Кукурузын полиие үтэгжүүлнэ

МУХАРШЭБЭР, июниин 15. (**Манай корреспондентһээ**). Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ 600 гектар газарта кукуруза тариһан юм. Мүнөө кукурузын эшэнүүд жэгдэхэн квадрадууд болон газарай хүрьһэнһөө бултайжа эхилээ. Һаяын үдэрнүүдтэ Гашейн МТС-эй нүхэр Оленниковэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнууд кукурузын полинуудые борнойлжо эхилбэ. Борнойлһонойнгоо һүүлээр үтэгжүүлгэ тараадаг тракторна ба морин машинануудаар нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэнүүд газарай хүрьһэндэ оруулагдаа.

Д. Будажапов.

Мал холын бэлшээридэ гаргагдаба

ТҮНХЭН. «Путь Ленина» колхоз мүнөө жэл 1400 гаран толгой мал ногоо һайнтай, зунай сагта һэрюун байдаг холын бэлшээринүүдтэ гаргаха ёһотой. Энэ колхозой холын бэлшээри центрһээ 90—100 модоной газарта —Үргэдэй, Нүхэн Шэбэртэ, Яамата, Хара Худүү гэжэ нютагуудта юм. Тэндэ малай долёохо 60 центнер дабһан үбэлэй харгыгаар февраль һарада гаргагдаа.

Нёдондо зунай бэлшээриин үедэ тус колхозой эльгээһэн малай заримаинь 3 һарын туршада шэгнүүрээ 200 килограмм хүрэтэр нэмээһэн байна. Энээниие харадаа абажа, мүнөө жэлдэ урданайхидаа орходоо олон толгой мал холын бэлшээридэ гаргаха гэжэ шиидээ.

Тиин июниин 9-дэ түрүүшын 200 толгой эбэртэ бодо мал холын бэлшээридэ гараба. Хамтадаа 1150 толгой эбэртэ бодо мал, 250 толгой адуун 17 гүүртэ боложо, 31 адуулагшадтайгаар холын бэлшээридэ гараба. Гадна, зунай 3 һарын туршада тэндэ малшадтай сугтаа ветеринарна мэргэжэлтэд ажаллаха. Бэлшээриин тугтам ногоондо бэлшэжэ, һайнаар харууһалагдаад байхадаа, мал сентябрь һара болотор горьтойхон таргалдаг, тиигэжэ ерэхэ үбэлэй хүйтэниие турангүй үнгэргэдэг байна.

Колхозой правлени болон партийна организаци малшадые резинэ гуталнуудаар, бороо хурада үмдэхэ хубсаһаар, буунуудаар хүсэд хангаһан байна.

Б. Бирбаев.

Үбдэгтэ хүрэмэ ногоон эндэ ургаха

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадынхид энэ жэлдэ үбһэ ногооной үндэр ургаса ургуулхын тулада шангаар тэмсэжэ байна. Үнгэрэгшэ хабартаа сабшалангай газар дээрэ һайрамай уһан тогтоогдоо, нэлэнхы ехэ сабшалангууд канавын уһаар уһалагдаа. Урда Боон, Зүүн Жэбхээһэн, Шугы Һүүл гэжэ газарнуудай 600 гаран гектар сабшалангууд дээрэ найрамай уһан тогтоогдоһон байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадада гол түлэб комсомолецууд болон залуушуул хүдэлмэрилдэг. Бригадые комсомолец В. Ендонов хүтэлбэрилнэ. Комсомольско путёвкоор ерэһэн Агбан Цыренов, Б. Базарон гэгшэд даажа абаһан участогуудтаа 250 — 300 гектар газар уһалжа, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Эдэ залуушуул-комсомолецууд эдэбхитэй агитаторнууд юм. Тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай хөөрэлдөөнүүдые малшадтай үнгэргэнэ, «Дайшалхы хуудаһа», «Молни» гаргана, газетэнүүдэй шэнэ һонинуудые хөөрэжэ үгэнэ.

Иигэжэ залуушуул байгша ондо сабшалангай үргэлжэ ехэ талмайнууд дээрэ үбдэгтэ хүрэмэ үдхэн һайн ногоо ургуулхын түлөө тэмсэжэ байна. Мүнөө колхозой сабшалангай газар жэгдэрэн хүхэрөө. Уһалагдадаг сабшалангуудай ургаса илангаяа һайн.

Б. Бальжинимаева.

Сатирын булан

Хүлеэтэй хүн тухай

Архида ороһон хүниие арад зон шоо үзэжэ, «уһан тулам» гэжэ нэрлэдэг гээшэ ааб даа. Түнхэнэй аймагай Жемчугэй сельпогой түрүүлэгшэ Владимир Манзаров «уһан туламуудай» тоодо оронхой юм. Энэ хүн ходол лэ хатуу хараар хангалтажа, хэрзэгы муухайгаар аашалжа ябадаг болошоо, элдэбынхеэр аашалхань һүүлэй үедэ бүришье түргэдөө. Жэшээнь, Манзаров «хахадай халуунтай боложо ерээд», һамгаяа үлти сохижорхёод, тэрэнь хэдэн хоног больницада хэбтэжэ гараа. Һамганайнгаа эсэгые — хадам баабайгаа мүн сохёо. Энэ һогтуу нэгэтэ «Путь Ленина» колхозой шофёр Зайгинов гэгшые хутага баряад намнажа, хүүртигыень хаха хадхаһан байна.

Шалгалтын комиссиин гэшүүн нүхэр Латкиновай шалгалта хэхэеэ нэгэтэ ерэхэдэнь Манзаров «зориг бадаруулаанхай» байжа, тэрээниие хараагаад, намнажархёо. Шалгалта хүүлхэеэ Манзаровай айһаниинь хожом элирээ: сельпогой магазинуудай наймаалагшадһаа хамта хэдэн зуун түхэригэй «зуун граммуудые» зээлеэр абажа ууһан байгаа. Энэнь шалгалтаар элирүүлэгдээ.

Манзаров тэрээнэй архидахадань дурагүйтэһэн хүнүүдые «шэлһээнь бажуугаад шэдэжэрхидэг» байна. Тэрээнэй архидахада дурагүйтэһэн сельпогой ажалшад Л. Кобелева, А. Усольцева гэгшэдые олон үхибүүдтэйнье һаань ажалһаань гаргажархёо.

«Архиин арбан гурбан жолоодо» хүлюулэгдэшэһэн Манзаровай хүлигые эндэхи хүнүүд тайлажа ядашоод байна. Тайлаха ямар нэгэн арга бии гээшэ гү?

Ж. Жамганов.

Архида абташаһан амитан

Ганса нэгэ хүнүүд архи намна намнаһаар һүүлэй һүүлдэ тэрээн руугаа шунгашадаг, бутылкада үрэбхигдэжэ хоолой руунь орошоод, тэрээн сооһоо гаража ядажа, хэлэшэгүй ехээр зободог, хүн дүрсэеэ алдадаг байна. Тиимэшүүлые наадалһан зураг доро толилогдобо.

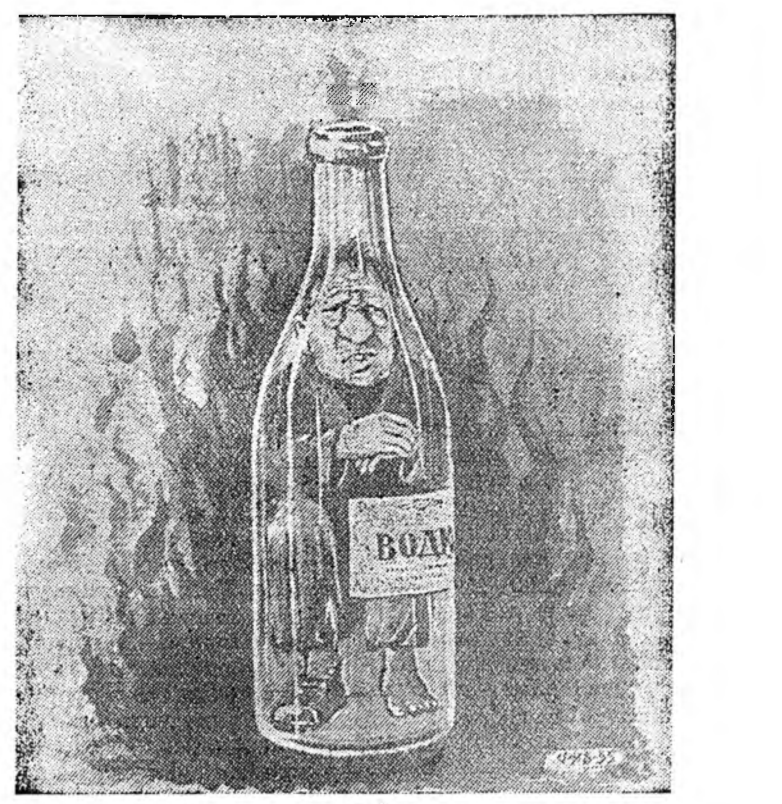

ШЭЛ СООҺОО:

—Оо, ёо, ёо-о даа!
Одоолшье һалааб даа!
Халагни даа, халагни,
Хайран бэс, нэрэмни!
Абарыт, хосорхоо байналби,
Гаргыт энээн сооһоомни!

ГАЗАА ТЭЭҺЭЭНЬ:

—Хүн болохоо һанаа һаа
Хүсэ зоригоо хүбшэлөөд,
Шэлээ түрин тэһэлэ саашань,
Шэнгэн архиинь адха саашань!
Тиигээгүй һаа гарахагүйш,
Тэндээ үжэхэш, илзархаш!

Ф. Балдаевай зураг.
Ш. Нимбуевай шүлэг.

Ном тараалгын һара

НОМ—КУЛЬТУРЫН ХҮСЭТЭ ЗЭБСЭГ МҮН

СС-эй ЦК-гэй январска Пле- хүндэ промышленность үн- эй манай ороной ара- ажахые саашадань хүгжөөхэ одорхойлоо. Ойрын 5—6 жэлэй ада жэл бүри 10 миллиард ээ бага бэшэ орооһо суглуул- олохо ба малажалай гол про- уудые үйлэдбэрилгэ хоёр ба оо үлүү дахин ехэдхэхэ гэһэн ехэ удхашанартай зорилго хү- жахын үмэнэ табигданхай.

өөнэй оршон байдалда куль- хүдэлмэрилэгшэд ба бүхы со- интеллигенци туйлай ехэ үүр- ргэхэ байна. Тэдэнэр КПСС-эй эй январска Пленумэй тогтоо- айлбарилан ойлгуулха, энэ тог- е бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ шадые элсүүлэн эмхидхэхэ та- партийна организацинуудай агшад болохо уялгатай юм. өөдэ политическэ хүдэлмэ- саг үргэлжэ, эрид шууд аруулха, тэрэниие колхозуудай, үүдэй, совхозуудай, бригада- й, малажалай фермэнүүдэй онуудтай таһаршагүй холбоо- удха түгэлдэр, тодорхой ба нү- хэтэй болгохо гэжэ КПСС-эй й Пленум тогтообо. Поли- кэ ба культурна гэгээрэ- бүхы хэрэгсэлнүүд: хэблэл, , кино хадаа хүдөө ажахые өхэ талаар Советскэ Союзай унистическэ партиин зохёоһон аммые бэелүүлхэ ябадалдань тэй ажалшадта эгээн ехэ ту- жа үзүүлхэ гэһэн зорилго ур- абиха, бүрин гүйсэдөөр хэрэг- э ёһотой

техникын, ветеринариин, тэ- үйлэдбэрилгын, малажалай үдэлмэринүүдые механизацил- суудалнуудаар, мүн малажал хэ түрүү дүй дүршэл тухай, кукуруза тарижа ургуулха ба хэрэглэхэ тухай ба бусад асуудалнуудаар номуудые, брошюрануудые, зурагуудые, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые хаа хаанагүй түргэнөөр тарааха гээшэ номой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Ном болбол культурын хүсэтэ зэбсэг гээшэ. Тэрэ хадаа наукын хуули ёһонуудые, Коммунистическэ партиин политикые мэдэлгээр советскэ хүнүүдые зэбсэглэнэ, социализм байгуулгын баян дүй дүршэлые тэдээндэ дамжуулан үгэнэ, эрдэм болбосоролыень үргэдхэнэ, коммунизм байгуулгын агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэнэ. Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство номой хэблэлэй хэрэгые амжалтатайгаар хүгжөөхэ бүхы арга боломжо байгуулаа. Манай орон дотор политическэ, научна, уранһайханай, үйлэдбэриин-техническэ ба ондоо литература жэл бүри улам ехээр хэблэгдэдэг болоо.

1954 ондо Советскэ Союзда гаргагдаһан номуудай ниитэ тираж миллиард шахуу экземпляр болобо. Энэнь 1940 оной хэмжээнһээ хоёр үлүүтэй дахин, революциин урда тээ гаргагдаһан номуудһаа 11 дахин ехэ байна.

1954 ондо ниитэ-политическэ литература 130 миллион экземпляр, научна ба үйлэдбэриин-техническэ литература 234 миллион экземпляр, һуралсалай — 259 миллион экземпляр, уранһайханай — 118 миллион экземпляр ба үхибүүдэй литература 117 миллион экземпляр тоотойгоор гаргагдаа. Советскэ засагай жэлнүүдтэ СССР-тэ 17 миллиард үлүүтэй экземпляр ном, тэрэ тоодо, марксизм-ленинизмын классигуудай миллиард гаран экземпляр зохёолнууд хэблэгдэн гараа.

Ленинско-сталинска национальна политика СССР-эй бүхы арадуудай культурын ургалтада тодорхойгоор харагдана. Өөрынгөө түрэлхи хэлэн дээрэ номуудые хэблэн гаргаагүй арад үндэһэтэн Советскэ Союзда үгы юм. Уранһайханай литература СССР-эй арадуудай 70 хэлэнүүд дээрэ, тэрэ тоодо Октябрьска революциин урда тээ өөрынгөө үзэг бэшэггүй байһан арадуудай 19 хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ, манай орондо коммунистическэ общество байгуулгада номой угаа ехэ удхашанартай байһаниие хараадаа абажа, ажалша олониитын дунда ном улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

1954 оной эсэстэ РСФСР-эй хүдөө нютагуудта үнгэргэгдэһэн номой һара хүдөөгэй ажалшадай дунда ном үргэнөөр тараан дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ политическэ ехэ үүргэ дүүргэһэн юм.

РСФСР-эй Культурын министерствын, РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын, РСФСР-эй хэлхеэ-холбооной министерствын ба Роспотребсоюзай заабаряар 1955 оной июниин 15-һаа июлиин 15 хүрэтэр хүдөө ажахын литература үргэнөөр тараач дэлгэрүүлгын һара хүдөөдэ үнгэргэгдэхэ байна. Һарые үнгэргэлгэдэ городой ба хүдөөгэй бүхы магазинууд, номой наймаанай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ба Союзпечатиин киоскнууд хабаадалсаха юм.

Һарын болохо үедэ колхоз, МТС, совхоз бүхэндэ, бригадануудта, малажалай фермэнүүдтэ ниитэ-политическэ, хүдөө ажахын, уранһайханай ба шухала бусад литературые шадаал һаа олоор тарааха гээшэ Культурын министерствын, Хүдөө ажахын министерствын, Бурмонкоопсоюзай, хэлхеэ-холбооной Управлениин ба тэдэнэй нютагай органуудай, мүн худалдаа наймаанай бүхы эмхи зургаануудай зорилго болоно.

Хүн зоной дунда хүдөө ажахын ба бусад литература үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, энээнэй тулада хэблэл, радио, хэблэлэй-соносхолой материалнуудые хэрэглэхэ, номууд тухай хөөрэлдөө, бэлэдхэл, лекци эмхидхэхэ, магазин дотор ба магазинай газаа тээ номой витринэнүүдые бии болгохо гэхэ мэтын хэмжээ бэелүүлхэ шухала.

Хүн зоной дунда литература бүри эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлхын тула магазинай газаа тээ ном тунхаглан пропаганда хэхэ аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, номой базарнуудые эмхидхэхэ, үйлсэнүүдтэ, рыногүүд дээрэ, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта столнууд дээрэһээ ном худалдалга эмхидхэхэ, холын тосхонуудта, малажалай фермэнүүдтэ, гүүртэ ба отарануудта, полевой стануудта автомашинаар, морёор ошожо ном худалдалгын лавка нээхэ, ном зөөлгэ үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Өөһэдынгөө библиотекэтэй болохо талаар колхозниігуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

Һарын үедэ бүхы МТС-үүдтэ, совхозуудта ба колхозуудта, культбазануудта, бригадануудта, малажалай фермэнүүдтэ библиотекэ байгуулха талаар хэмжээ абаха, тэдэниие шухала литератураар хангаха болоно. Энээнэй тулада Книготоргын библиотекын коллектор хадаа хэрэгтэй номуудаар хангагдаһан библиотекэнүүдые хүсэд хүрэхөөр түхеэрхэ ёһотой.

Политическэ, хүдөө ажахын, уранһайханай ба ондоо литературын талаар колхозуудһаа, МТС-үүдһээ, совхозуудһаа ба хүдөөгэй ажалшадһаа даб дээрэ захилнуудые абалга ном тараан дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай юм. Номой магазин бүхэн, культмаг, раймаг, сельмаг, киоск, хэлхеэ-холбооной отделени бүхэн энэ хүдэлмэри дүүргэхэ ёһотой. Ном захилга үргэнөөр эмхидхэхэ шухала.

Энэ жэлдэ Книготорг хүн зондоо ном муугаар худалдажа байна. Хэрбээ 1954 ондо ном худалдалгын түсэбые 112 процент дүүргэһэн байгаа һаа, энэ жэлэй таба һарын туршада оройдоо 77,0 процент дүүргэбэ. Ном худалдалгын түсэбэй дүүргэгдээгүй байһаниие Книготоргын хүдэлмэрилэгшэд юу гэжэ тайлбарилнаб гэхэдэ, январь—февраль һарануудта республикын номой-канцелярска база хаалтатай байгаа, худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд номой-канцелярска эд бараагаар хангагдаагүй байгаа гэнэ. Ном худалдалгын түсэбэй дүүргэлтэдэ энэнь зарим тэдыгээр нүлөөлһэн болобошье, гол шалтагаан боложо шадахагүй юм.

«Книготоргын» Бурят-Монголой конторо республика дотор номой худалдаа наймаае һулаар хүтэлбэрилнэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри тон муугаар ябуулна, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудые эд бараагаар саг соонь ханганагүй, магазинһаа гадуур худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэнэгүй, номуудые тунхаглан пропаганда хэлгые муугаар эрхилнэ. Энэ юугээр гэршэлэгдэнэб гэхэдэ, республика дотор ном зөөгшэ оройдоо 30 хүн хүдэлмэрилнэ. Номой нүүдэл нэгэшье лавка байхагүй. Ном худалдалгын столнууд, ларёгууд, киоскнууд эмхидхэгдээгүй. Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд, һурагшад культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд һулаар хабаадуулагдана.

Бичурын аймагай Бага-Куналей гэжэ тосхоной номой магазин (даагшань Т. А. Плюснина) илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ. 1955 оной табан һарада ном худалдалгын түсэбые оройдоо 24 процент дүүргээ. Яруунын аймагай номой магазин (даагшань Д. О. Онгоева) түсэбөө оройдоо 28 процент, Тарбагатайн аймагай номой магазин (даагшань Е. С. Медведева) табан һарын түсэбые 47 процент дүүргэбэ.

Баргажан тосхоной номой магазин (даагшань В. Р. Эргэев), Кабанск тосхоной номой магазин (даагшань А. И. Сахно) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр ном худалдалгын түсэбые һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ, хүн зоной дунда ном тараан дэлгэрүүлхын тула ехэ үүсхэл оролдолго гаргана.

Богдарин тосхоной ном зөөгшэ Клавдия Баракина уялгаяа үнэн һайнаар дүүргэнэ. Өөрөө ном эдэбхитэйгээр тараахаһаа гадна, энэ ажалда 18 комсомолецууд ба залуушуулые хабаадуулаа. Тэдэнэр хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай, колхозниігуудай ба ангуушадай дунда ном эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлнэ.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудые олоорнь тарааха, энэ литературые үргэнөөр тараан нэбтэрүүлхэ гээшэ номой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

Номой худалдаа наймаанай организацинууд номой һарада худалдаа наймаанай бүхы сетиие болбосон түхэлтэй, гуримтай болгохо, номой худалдаа наймаанай шэнэ газарнуудые бии болгохо, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, пионернүүдэй, һурагшадай ба эдэбхитэдэй дундаһаа ном зөөгшэдые шэлэжэ олохо, номой нүүдэл лавкануудые эмхидхэхэ, худалдаа наймаанда литература хүсэд хүрэхөөр саг соонь асарха хэрэгтэй. Энэ хэмжээ-ябуулгаһаа номой һарын амжалта дулдыдаха юм.

Энэ ехэ зорилгые Книготоргын, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ба Союзпечатиин хүдэлмэрилэгшэдэй дүүргэхэнь лабтай

Ф. МОЖАРОВ.

В. М. Молотов Нью-Йоркдо ерээд байна

НЬЮ-ЙОРК, июниин 16. (ТАСС). Үсэглэлдэр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Нэгэдэмэл Нациянуудай Организациин генеральна секретарь Д. Хаммаршельдтэй уулзаба.

В. М. Молотов Хаммаршельдтэй хахад часта хөөрэлдэһэн ба ООН-эй байдаг байшангые тэрээнтэй хамта хараһан байна.

Монгол-советскэ хани барисаанай һара

УЛАН-БАТОР, июниин 16. (ТАСС). Мүнөөдэр Монгол Арадай Республикада монгол-советскэ хани барисаанай һара эхилбэ. Һарын эхилэлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд городуудта ба тосхонуудта боложо байна.

Һарын эхилэлгэдэ зорюулагдаһан баярай заседани Улан-Баторта болоо. Парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд, олонниитын түлөөлэгшэд, дипломатическа корпус тэрэн дээрэ байлсаба. МНР-эй премьер-министрын нэгэдэхи орлогшо Ширендыб баярай заседани нээбэ. МНР-эй столицын ажалшадай түлөөлэгшэд, мүн МНР-тэ СССР-эй хэрэгүүдые сан зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Дашьян заседани дээрэ амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Баярай заседаниин һүүлээр ехэ концерт болоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Ассамблейн урда тээ

Франциин ниитын ба политическэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай мэдүүлгэ

ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Элдэб янзын партинуудта хамаатай Франциин ниитын ба политическэ элитэ ехэ бүлэг ажал-ябуулагшад мэдүүлгэ толилоо. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын ба бэхижүүлхын тула Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Ассамблейн угаа ехэ удхашанартай байһанние тэрэнэй соо тэмдэглэбэ.

Энэ Ассамблейдэ хабаадалсаха Франциин бүхы түлөөлэгшэд политическэ үзэл бодолһоо дулдыдангүйгөөр, өөрыгөө һанал мэдүүлхэ бүри сүлөөтэй ба арга боломжотой байха, бүхы оронуудһаа байха делегацинуудтай Хельсинкидэ уулзажа болохо байлгаха юм гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Энэ мэдүүлгэдэ гар табиһан ниитын ба политическэ ажал-ябуулагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Ассамблейдэ «элдэб янзын организацинуудта хамаатай французска ажал-ябуулагшадай» хабаадахыень хүсэнэ.

Мэдүүлгэдэ гар табигшад: Франциин Национальна суглаанай хүндэтэ түрүүлэгшэ Эдуард Эррио, министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ байһан Поль-Бонкур, урдын министр Рене Капитан ба бусад.

Шведскэ риксдагай депутадуудай делегациин СССР ошолго тушаа

СТОКГОЛЬМ, июниин 16. (ТАСС). Үсэглэлдэр Советскэ Союзһаа бусажа ерэһэн шведскэ риксдагай делегациин хүтэлбэрилэгшэ Густав Нильссон «Дагенс Эко» гэжэ радиодамжуулгын редакциин корреспондентын асуудалнуудта харюусан, шведскэ риксдагай депутадуудай делегациин СССР ошоһон тухай стокгольмско радиогоор үгэ хэлэбэ.

Хараһан, үзэһэн юумэ тухайгаа хэлэжэ зуураа, Нильссон болбол Советскэ Союзда ошоһон, Москва, Ленинград, Киев ба бусад городуудаар ябаһан, советскэ хүнүүдэй ажабайдалтай танилсаһан тулада ехэ халамжатай байнаб гэжэ мэдүүлбэ.

—Тон һайнаар хэгдэжэ байһан түйлай ехэ барилга хаа хаанагүй хараабди,—гэжэ Нильссон хэлэбэ.—Манай делегациин гэшүүдэй хараха хүсэһэн бүхы юумэ хараха арга манда үгтэһэн байгаа. Советскэ хүнүүд манние хүндэлһэн ба хани барисаанай һоор угтан абаһан байна.

Делегациин хүтэлбэрилэгшэ Шведэй ба тэрэнэй арадые советскэ хүнүүдэй һонирходог байһанние тэрэшэлэн тэмдэглэбэ. СССР-тэ ошоһонойнгоо удхашанар тухай хэлэхэ зуураа, Густав Нильссон иигэжэ мэдүүлбэ:

—Минии һанахада, энэ ошолго бэе бэеэ бүри һайнаар мэдэжэ ябадалдамнай туһалаа. Тэрэ хадаа саашадаа хани харилсаатай, холбоо барисаатай байха, үгээ һайнаар ойлголсохо зам нээжэ юм.

КНР-тэ Японии яажа хандадаг тухай Хатоямын мэдүүлгэ

ПЕКИН, июниин 15. (ТАСС). Токийска радиогой мэдээсэһэнэй һоор, июниин 13-да советнигүүдэй палатын бюджетнэ комиссида Японии премьер-министр Хатояма хүдэлмэришэн-тарияшанай партиин депутат Кимурай асуудалда харюусаха зуураа, Японидо КНР-эй худалдаа наймаанай түлөөлэгэтэ зургаанние байгуулха дуратай байһан тухайгаа мэдүүлбэ. КНР-тэ японско түлөөлэгэтэ зургааниие байгуулха ябадалда һаад болохо ямаршье шалтагааниие өөрөө харанагүйб, ушарынь Хитад хадаа бэеэ даанхай гүрэн мүн гэжэ Хатояма хэлэбэ. Гэбэшье, Хатояма иигэжэ нэмэн хэлээ: «США-тай харилсаатай байһанаа хараадаа абаха хэрэгтэй, тиимэһээ энэ хадаа нилээд хүндэ хэрэг мүн».

Югославиин ба Бирмын хоорондохи экономическа харилсан ажаллалга тухай протокол баталагдаа

БЕЛГРАД, июниин 15. (ТАСС). Танюг агентство иигэжэ дамжуулна:

Югославиин ба Бирмын хоорондохи экономическа харилсан ажаллалга тухай протокол үсэглэлдэр Бриониддо баталагдаа.

Тус протокол хоёр оронойхоорондо эд бараа андалдан абалсахые хараална. Табан жэлэй туршада Бирмэһээ Югославида 50 мянган тонно рис жэл бүри абалшаха, мүн Югославиһаа Бирмэдэ промышленна түхеэрэлгэ эльгээлгэе нилээд ехэ болохо тухай хэлсээн туйлагдаа.

Мароккодо хюдалга болоно

ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Мароккоһоо ерэһэн мэдээсэлнүүд терророй дахин шангадаһан тухай гэршэлнэ. Колониальна бүлэгүүдэй тон хархис түлөөлэгшэд тус орон дотор национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө дарахаа, ямаршье реформо тохёолуулхагүй гэжэ оролдоно. Тэдэнэр Мароккоын патриодуудта эсэргүүсэн, мүн реформонууд тухай хэлэдэг французнуудта эсэргүүсэн тэмсэнэ.

Июниин 11-дэ Касабланка городой гол үйлсэнүүдэй нэгэндэ террористнуудаар алагдаһан, «Марок-Пресс» газетын директор Лемегр-Дюбрей гэгшые үсэглэлдэр хүдөөлүүлбэ. Урдада Франциин министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ байһан Мендес-Франс, Мароккодохи Франциин генеральна резидент Лакост ба бусад тушаалта ниоршуд тэрэнние хүдөөлүүлхэ үедэ байлсаба. «Франко-марокканска хэлсэнэй тала баригшадые айлгаха зорилгоор» энэ терроройэрлиг ааша хэгдээ гэжэ «Либерасьон» газетэ бэшэнэ.

Франциин тон баян промышленнигудай нэгэн Лемегр-Дюбрей колониальна эрлиг шанга мүрдэлгые буруушаан тэмсэһэн ба национальна хүдэлөөндэ зарим буулта хэжэ Мароккодо өөһэдыһгөө байдалые хэбээрнь үлөөхэ арга французска буржуазида олгохо политикые ябуулха гэжэ эрһэн байгаа. Марокканска асуудал шиидхэхэ арга министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Фортой зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр, Лемегр-Дюбрей июниин 11-нэй үглөөгүүр Парижһаа Касабланка бусажа ерэбэ.

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй һоор, Лемегр-Дюбрейе алаһан хүнүүд «хүсэ хэрэглэлгын политикын» тала баригша французнуудай нюуса террористическа организацида хамаатай байһаниинь лабтай. Энээнтэй дашарамдуулан, Франс Пресс агентство 1954 оной сентябриин һүүлээр Мароккодо хэгдэһэн терророй бусад аашануу тухай һануулна. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ талархадаг олон марокканецуүд энэ үе соо алагдаа.

Урдын Султанай унагаагдаһанние буруушааһан Национальна суглаанай депутат Пьер Клостерманай гэртэ бомбо тэһэрээ.

Мароккодо реформо хэхэ политикын түлөө тэмсэдэг, «французска үнэн сэдьхэл» гэжэ ассоциациин гэшүүд заналта хэһэн бэшэгүүдые һаа абаба.

Корейдэхи эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссида

ПХЕНЬЯН, июниин 15. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентствын корреспондентын Кэсонһоо мэдээсэһэнэй һоор, эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ корейскэ талын толгойлогшо генерал-лейтенант Ли Сан Чо эблэрэлгэ тухай хэлсээ энэ оной июниин 2-то американска талын зүришэлэлгые буруушааһанаа мэдүүлбэ. Американска талын бүлэг зэбсэгтэ агентнууд сэрэгэй демаркационно линиие дабажа гараһан ба харуулай алба дүүргэжэ байһан корейско-хитадай талын гражданска полицинхидта доботолһон байна.

Эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссидахи американска талын толгойлогшо генерал-майор Парксын июниин 9-нэй бэшэгэй огто үндэһэ баримтагүй байһанние Ли Сан Чо харуулаа. Туладаанай түлөө харюусалгые корейско-хитадай талада тохохо гэжэ тэрэ оролдоһон байгаа.

Ли Сан Чо энэ туладаа эмхидхэгшэдые шангаар хэһээхые, хойшодоо иимэ зүришэлгэ тохёолдуулахагүйн тула хэмжээ абахые эрибэ.

Урда Вьетнамдахи байдал тушаа

ЛОНДОН, июниин 15. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй һоор, Нго Динь Дьемэй правительствода эсэргүү «Хоа-Хао» гэжэ бүлэгэмэй армитай хамта тэмсэжэ байһан «Бинь-Ксюен» гэжэ бүлэгэмэй армиин хүтэлбэрилэгшэ генерал Ле Ван Вьенэй нэрэһээ зохёоһон листовконууд һаяхан Сайгоной үйлсэнүүдтэ тараагдаба.

Бэе бэеэ алахын түлөө тэмсэл генерал Ле Ван Вьен Нго Динь Дьем хоёрой хоорондо эхилээ, хэрбээ тус оронһоо премьер-министрые гаража ябаагүй һаа «бидэнэрэй али нэгэмнай үхэхэ ёһотой юм» гэжэ листовконууд соо хэлэгдэнэ. Һаяар Сайгонда гранатанууд дэлбэрээ, энэнь «Бинь-Ксюен» бүлэгэмөөр шэдэгдээ юм гэжэ листовконууд мэдээсэнэ.

ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй һоор, Сиамска хоолойн эрьэ дээрэ национальна армиин батальоной ба «Хоа-Хао» бүлэгэмэй подразделениин хоорондо шанга байлдаан болобо. Хоёр талаһаа алагдаһан, шархатаһан хүнүүд бии.

ЛОНДОН, июниин 15. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй һоор, үсэглэлдэр танигдахагүй автоматчигууд Сайгондо урдавьетнамска доторой хэрэгүүдэй министр Буи Вань Тинии гэр сахижа байһан харуулнуудые буудажа алаба. Нго Динь Дьемэй правительствода эсэргүү «Бинь-Ксюен», «Хоа-Хао» бүлэгэмүүдэй арминуудай террор энээгээр эхилжэ магадгүй юм гэжэ засагаархид болгоомжолно.

дархалалгын станогуудые бүтээхэ Московско заводто эд бараа[...] хайрсагуудые бэлэдхэхын тула хэрэглэгдэдэг нимгэн хабтагайнуудые зүһ[...] гаргадаг шэнэ станок хабсаруулагдажа дуурээ.

Шэнэ станогто хюроогэй орондо гильотинна хутага хэрэглэгдэнэ. Тусха[й] гидравлическа түхеэрэлгэ монсогор модые түлхин хутага доро оруулна. Тэрэ ху[...] тага минута соо хоёр тээшээ 150 дахин гүйдэг байна. Часай туршада стано[г] 6—7 мянган хабтагай зүһэн гаргана.

Юрын хюрөөдэлгын станогто орходоо шэнэ станогой бүтээсэ хэдэн дахи[н] ехэ юм. Тэрэ хадаа модые 10—15 процентээр алмаха арга олгоно, ушарын[ь] хабтагайнуудые зүһэхэдэ модо хюрөөдэһэндэл адли отхоод гарадаггүй.

Бэлэн хабтагайнуудые зөөдэг тусхай транспортёрно түхеэрэлгэ энэ стано[г]то бии юм. Станогто электрическэ гурбан двигатель бии. Тэдэнэр хутагын ме[...]ханизмые, гидравлическа ба транспортёрно түхеэрэлгые хүдэлгэнэ. Станогто нэгэ хүдэлмэришэн хүдэлнэ.

Түхеэрэлгын проектые заводой конструкторска таһаг зохёогоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хутагаар зүһэхэ станогой ахалагша инженер-конструкто[р] Е. С. Галанин (баруун гарһаа), хабсаруулгын цехын слесарьнуудай бригади[р] К. А. Латышев, слесарь-хабсаруулагша Б. В. Круглов (гол дундань) хутагаа[р] зүһэхэ станогые тааруулан табижа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Улан-Удэдэ

Нэгэ һарын конкурс

«Главунивермагай» Улан-Удын Универмаг прилавкые, сонхын витринэнүүдые, мүн хүдэлмэриингөө байрые сэбэр һайнаар түхеэрхын түлөө нэгэ һарын конкурс эмхидхэбэ. Энэ конкурс наймаалагшадай хүдэлмэриин культурые дээшэлүүлхэ, худалдан абагшадта анхаралтайгаар хандаха хэрэгтэ зорюулагдана.

Конкурсда түрүү һуури эзэлһэн наймаалагшадта үнэтэ шангууд барюулагдаха байна.

Үнинэй хүдэлмэришэн

1938 ондо Семен Андреевич Суворов Байкало-Селенгинскэ техническэ участогта матросоор хүдэлмэрилжэ захалһан юм. Тэрэ гэһээр нүхэр Суворов тус участогтаа 17-дохи жэлээ таһалгаряагүй хүдэлмэрилжэ байна. Жэлһээ жэлдэ мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ, нүхэр Суворов газар малтадаг «ВС-Г» маркын машинын халаанай мастер болоо ургаа.

—Газарай үшөө һайнаар гэдээгүй дээрэһээ газар малтагаа бидэнэр үнгэргэшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ гурбан хоногоор хожомхожо эхилээ һэмди,—гэжэ нүхэр Суворов хөөрэнэ.—Энэ жэлдэ бидэнэр Сэлэнгэ голой эрьесые заһан байнабди. Мүнөө манай халаана[й] уһанай оёорые тэгшэлэн, пар[...] суднануудай байха газарые за[...]

Нүхэр Суворовой даадаг ха[...] найхид май һарынгаа түсэбые [...] процент дүүргэжэ, 17,6 процен[т...] лишэ алмаһан байха юм. З[...] ажалайнгаа түлөө тус халаана[й] [кол]лектив бассейнэй хүндэлэлэй [...] тэртэ бэшэгдэнхэй.

Шэнэ электроагрегаду[...]

«Заготживсырьёгой» конто[р...] хонниной нооһо хайшалха 60 [...] троагрегат абтаад, респубп[...] МТС-үүдтэ эльгээгдэбэ.

Оёдолшодой амжалт[...]

«Главунивермагай» Улан-[...] Универмагай промкомбинат [...] нүүдэй ба эрэшүүлэй гадар [...] оёжо, худалдаа наймаанда [...] даг юм. Энэ коллектив һарай[...] рада даалгабаряа үлүүлэн дүүр[...] һайн шанартай продукци [...] бэрилдэг. Жэшээлхэдэ, май [...] гаа даалгабари 105,4 процент [...] гээд, июниин түрүүшын 10 хо[...] муу бэнэ дүнгүүдые туйлаа. Т[...] дэ эрэшүүлэй хубсаһа оёдог [...] нууд Валя Нестерова, эгэ[...] Соня, Ира Шонхороватан, [...] Сальникова, Соня Мандреева, [...] саһа эсхэгшэ А. Г. Кошкин [...] үдэр бүри ажалайнгаа бүтээсы[...] шэлүүлнэ, оёдог хубсаһанайнга[...] нарые һайжаруулна. Эдэнэр [...] бүриингөө даалгабарине 170-[...] процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тэ[...] лэн эхэнэрнүүдэй хубсаһа оёдо[...] стернууд Людмила Бородина, А[...] сандра Герусова, Галина Астаф[...] Мария Моксоева, Мария Ов[...] кова гэгшэд муу бэшээр хүд[...] рилнэ. Тэдэнэй оёһон гоё [...] блузканууд һаяхан боложо үнг[...] выставкэдэ ажалшадай зүгһөө [...] сэгнэлтэнүүдые абаһан байна.

Б. Цыремпил[...]

Залуу мэргэжэлт[...]

Фабрично-заводской учи[...] дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэд У[лан-] Удын судно-заһабарилгын за[...] жэл бүри олоороо ерэжэ байдаг.

Эпэшье жэлдэ заводой терр[...] дээрэ хара хүхэ комбинезон [...] хэй 30 гаран залуу мэргэж[...] практикаяа гаража байна. Э[...] булта электрогагнууршад юм. [...] залуу мэргэжэлтэдые үйлэдб[...] үнинэй баян дүй дүршэлтэй, [...] дой мастер-электрогагнуурша А[...] сандр Георгиевич Воронин өөр[...] мэргэжэлдэ һургана.

—Жэл бүри манай заводто [...] мэргэжэлтэдэй үйлэдбэрингөө [...] тикада ерэхэдэнь заводой дир[...] партийна организаци намайе [...] нэртэ эльгээдэг,—гэжэ нүхэр [...] нин хөөрэнэ.—Тэрээндэнь ехэ [...] тайб. Эдэнэр шэнэ мэргэжэлэ[...] дуратайгаар, һайнаар шудалда[...] лэдбэри дээрэ түргэн гарахаяа [...] мэлзэдэг юм.

Эдэнэрэй дунда шадаба[...] ойлгосо һайнтайшье хүбүүд [...] Жэшээлхэдэ, Е. Верловский, А[...] кус болон бусад мастерай [...] үдэр бүриин даалгабарине саг[...] һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Т. Бадма[...]

Уласхоорондын темэдэ

КАНАДЫН ХҮДЭЛМЭРИГҮЙШҮҮЛ ТУХАЙ

Канадын депутадуудай нэгэн — Алистер Стюарт гэгшэ парламент дээрэ һаяхан үгэ хэлэжэ зуураа, оромнай «США-гэй экономическа бологсоо доро» оронхой байна гэжэ мэдэрбэ. Энэ мэдүүлгэнь Америкын Холбоото Штадуудтай Канадын «хани харилсаатай» байхые хүсэгшэдэй дунда ехээр дураа гутаха ябадал үүсхээ, тэдэ, канадска экономикодо американска капиталай нэбтэрэн орожо, ехэ хохидол ушаруулжа байһан баримтые хэнэшье буруушааха шадаагүй.

Канадада хүдэлмэригүйдэлгын угаа ехээр дэлгэрһэн ябадал тэрэ нэбтэрэн оролгын тон муу хойшолонгуудай нэгэн болоно. Ажалай министерствын тоо мэдээнэй һоор, мартын эсэстэ Канада дотор ажалгүй 630 мянга гаран хүн байгаа, 1953 онойхио 75 процентээр олон хүн бии байба. Хүдэлмэришэдэй нилээд олониинь недели соо хүсэдөөр хүдэлмэрилдэггүй байха юм.

Канадада хүдэлмэригүйшүүлэй улам олошорһон шалтагаанинь США-гэй экономическа доботолгын нүлөөн доро оронуй экономическа ажабайдалай задагайржа байһан ябадалтай нилээд холбоотой. Тэрэ доботолгын хойшолонгууд нүүрһэнэй промышленностиин байдалһаа эли тодоор харагдана.

Канада нүүрһэнэй запасаар ехэ юм. Теэд тэрэнь хүсэд ашаглагдадаггүй, юундэб гэхэдэ, тус орон худар американска нүүрһэн абалгадаг байна. Нүүрһэтэй гол нютагууд үнэндөө доройтон һалажа байхай. Кэйп Бротондо нүүрһэ малтан абалга 1953 оной хэмжээнтэй сасуулбал, 67 процентээр хороо. Альберт провинциин 10 мянган горнягудай милл 4700-ниинь ажалтай, тэрэ мүртөө недели дотор 2—3 нонгтонь хүдэлмэрилдэг байха юм. 1953 ондо Канадын 40 миллион тонно нүүрһэ хэрэглэжэ байхадань, США-һаа 24 миллион тоннонь абаашагдаһан байгаа. Гэхэ зуура, Канадын нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөгөө һаа — өөрынь булад хайлуулдаг, электротехническэ ба бусад һалбаринуудые бии болгожо ба хүгжөөжэ, экономическа талаараа оронойнь бэеэ даахан байдал хангажа шадагдаха.

Американска нүүрһэ, мүн бусад элдэб зүйлнүүдые Канада худар асаржа, тэндэхи промышленностиин хүгжэлтэдэ һаад түгэр татаха зуураа, США-гэй монополинууд Канадаһаа тон шухала юумэнүүдые, түрүүшын ээлжэндэ нефть, байгаалиин газ, түмэрэй руда гэхэ мэтые абаашадаг байна. Канада гол түлэбтэө Холбоото Штадуудтай худалдаа наймаа хэдэг юм. Теэд Канада худар абаашадаг американска товарай 99 процентнь—бэлэн хэрэглэлнүүд, тиихэдэ Канадаһаа США худар абаашагдадаг юумэнүүдэй 90 процентнь—түүхэй зүйлнүүд ба бэлэн бэшэ товарнууд болоно. Канадын гадаадын худалдаа наймаанай гарзань 1954 ондо тон ехэ хэмжээнтэй—594 миллион доллар болоһон байгаа.

Американска монополинууд шухала түүхэй зүйлнүүдые Канадаһаа абаашаха зуураа, канадска байгаалиин баялигуудые, промышленностиие бүхы бэеэ даажа гартаа оруулжа байхаяа оролдодог. Онтарио провинцидахи байгаалиин бүхы баялиг ба томо предприятинуудай 90 процентнь американска компаниинуудай мэдэлдэ байдаг. США руу тусхай соргоонууд абаашагдадаг канадска байгаалиин газ Канадада американска хилэ шадарай городуудайхиһаа, жэшээлхэдэ, Буффало гэдэг городойхиһоо, 4 дахин хүндэ сэнтэй байдаг. Канадын байгаалиин баялиг зүйлнүүдые американска монополинуудай эзэмдэн абаһан ябадал буруушааһан демонстраци энэ жэл канадска Виктория городто болоһон байна. Канадска журналист Мортимер тэрэ демонстраци тухай бэшэжэ зуураа, иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: «Сэм абга—бараг лэ хүршэ юм. Өөрынгөө хүршые обедтэ уряа һаагүй тулам муу юумэ болохогүй. Теэд бэлэг болгохо өөрынгөө гэр, бууса хоройе тэрээндэ үгэһэнэй хэрэггүй ааб даа».

Американска монополинууд Канадада «айлшалжа» ерэхэ зуураа, байгаалиинь баялигуудые эзэмдэһэн байха юм. Тэдэ байгаалиин ашаглабал, Канадын ажалгүйшүүлэй армиие барандань хүдэлмэрээр хангаха бэлэй. Канадын ажалшад энэ ушарые ойлгодог тула, американска түримэхэй доботолгоо эсэргүүсэн тэмсэдэг байна. Америкэдэ дурагүй һанал бодол энэ орон дотор ехээр дэлгэрнэхэй. «Канадын баялигуудые Американ зүгһөө тонохо, дээрмэдэхэ ябадалые зогсоое!» гэһэн уряанууд прогрессивнэ хэблэлдэ ходо толилогдодог болоо. Тиимэ һанал бодол канадска хүдэлмэригүйшүүлэй дунда иланганаа ехээр дэлгэрэнхэй. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр американска түримэхэй доботолгоһо хохидожо, түйлай хүшэр хүндэ байдалда ороһон байна юм. Ажалгүй хүнэй байдалые харуулһан бэшэг «Канадиан трибюн» газетэдэ тунхагалагдаһан байгаа. Ажалгүй Чарли Симпсон тэндээ иигэжэ бэшэнэ: «Би хэдэн һара соо хүдэлмэригүй байһаб. 250 хүнэй хододог газарта һүниие үнгэргэнэб, тэндэ олонхи хүнүүд шала дээрэ унтадаг юм. Койка эзэлхын тулада, үдэшын 7 часай үеэр ээлжээ хүлеэжэ зогсохо ушартай болодоно. Хонолгын газарта үдэшын 10 час хүрэтэр оруулдаг юм. Үдэрөө нимээр үнгэргэдэгби: үглөөгүүр хүдэлмэри бэдэржэ конторо ошодог, тэндээ үдэрэй 4—5 час хүрэтэр байжа хүдэлмэриин бии болохо гү, али үгые мэдэхын тулада хүлеэдэгби».

Ажалгүй оңдоо нэгэ хүн өөрынгөө байдал тухай хөөрэжэ зуураа, иигэжэ тон гашуудалтайгаар дурдана: «Торонтодо түлөөһэгүй бутербродой түлөө ээлжээндэ зогсожо байха үедэмнай, Онтарио провинциин хуули гаргалгын суглаан дээрэ хүдэлмэригүйшүүл тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа ха. Депутат миллионер Тишли үгэ хэлэхэ зуураа, «хүдэлмэригүйдэлгэ тухай хэлэһэн бүхы үгэ хүүрнүүд пропаганда гээшэ...» гэжэ мэдүүлнэ. Торонто городтохи хүдэлмэригүй олон хүнүүд «ядарагалай туннель» гэжэ нэрлэгдэдэг уурхалай соргоонуудай туннель соогуур хонодог байна.

Хүдэлмэригүй олон хүнүүд үлдэжэ зобожо байдаг. Ажалгүйдэжэ ехээр туранан Роберт Хэйнс гэгшэ Гамильтон городтохи фордовско автомобильна заводто хүдэлмэридэ орохо гэжэ һэдэһэн байгаа. Тэрээние абаагүй, харин—шэтнүүршин 130 фуунтэһээ доошо байна, тиимэһээ хабсаргаха конвейертэ хүдэлмэрилжэ шадахагүйн гэһэн байна юм.

Канадын Торонто, Квебек, Монреал ба бусад хэдэн томо городуудта хүдэлмэригүйшүүлэй союзууд эмхидхэгдэнхэй. «Зууша бэшэ, харин хүдэлмэри хэрэгтэй» гэһэн уряалгаар тэдэнэр хүдэлмэреэ эрэлхэдэг. Тэдэ союзууд Канадын экономико һайжаруулха, хүдэлмэригүйшүүлдэ үгтэдэг тэдхэмжые ехэ болгохо эрилтэ хэнэ.

Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ парти Канадын экономическа талаараа бэеэ даахын түлөө, бүхы ажалшадай ба хүдэлмэригүйшүүлэй байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй хүсэд бүрин программа тодорхойлон зохёогоод, парламентын ээлжэдэ табиһан байна. Канадска байгаалиин баялигуудые Американ зүгһөө хинадаг ябадал усадхаха, үйлэдбэрилэлэй промышленность Канадада бии болгохо, американска бэшэ ороноудтай демпингые болиулха, ниитын ехэ хүдэлмэри эмхидхэхэ, Англитай хэлдэдэг худалдаа наймаа үргэдхэхэ, Советскэ Союзтай, мүн арадай демократиин оронуудтай худалдаа наймаанай хэлсээнүүдые баталха гэжэ тэрэ программа соонь хараалагдана. Сэрэгэй ехэ гаргашануудые хорооохо эрилтэ табина.

Хүдэлмэригүйшүүл тухай асуудалаар энэ жэлэй март соо Канадын парламентда үгэ хэлэлгэн болоо һэн. Прогрессивнэ олонниитын түлөөлэгшэдһээ гадна, социал-демократическа партиин түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн буржуазна парламентын зарим гэшүүд хүдэлмэригүйдэлгын мүнөөнэй байдалай түлөө харюусалгатай байһанаа правительстводо мэдэрхэ ёһотой гэжэ эрид шууд мэдүүлээ. Энэ эрилтэнь парламент буруушаагаа, гэхэ зуура, хүдэлмэригүйшүүлдэ үгтэдэг тэдхэмжые «ехэ болгохо» зорилгоор хүдэлмэригүйшүүлэй страховани тухай хуулида заһабаринуудые оруулха хэбэртэйгээр правительство найдуулаа.

Канададахи хүдэлмэригүйдэлгын асуудал экономическэшье, политическэшье талаараа тон бэрхэтэй асуудал байһан зангаараа. Орон доторхи прогрессивнэ түрүү хүсэнүүд олониитын эрилтые үндэһэ болгоно, Канадын экономикые американска монополинуудай ээрхэн мүлжэдэг ябадалһаа сүлөөлхэ хэрэгтэй холбоотойгоор энэ асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ хэнэ.

Т. РЕМИЗОВ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 3[...], культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00484. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 32[...]